

LIAUDIES BALSAS

raime t
me kie
i. Pas
os apsl
atruose
ojamų

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 8, Ont., Canada

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 911

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 25, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVIII

Išsijudina Judėjimas Taikos Gynimui Vadovauja Mokslo ir Kultūros Žmonės

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų švietimo šaukia Kultūrinę-Mokslinę Konferenciją Pasaulio Taikai Išlaikyti. Ji kviečia visų šalių kultūros ir mokslo veikėjus dalyvauti ir pakelti balsą už taiką.

Konferencijon užkviesti ir rytinių valstybių kultūros ir mokslo darbuotojai. Iš Tarybų Sąjungos ir kitų rytinių šalių atvyksta 22 atstovai, jų tarpe pasauliniai pagarsėję kompozitorius Šostakovičius. Bus atstovai iš daugelio kitų šalių, kaip Francijos, Italijos ir t.t.

Konferencija įvyks kovo 25, 26 ir 27 dienomis, Waldorf Astoria viešbutyje, New Yorke. Ją šaukia Daugininkų, Mokslininkų ir Profesionalų Nacionalė Taryba.

Gegužės 6 ir 7 dienomis įvyks plati taikos konferencija Kanaoje, Toronto mieste. Šios konferencijos iniciatorių priešakyje stovi Dr. Enōcott, ilgus metus buvęs protestų misijonierium Kinijoje ir Čiang Kai-šeko patarėju. Rengiasi dalyvauti įvairios kultūrinės ir profesinės organizacijos.

Vis daugiau ir daugiau švietimo išsijudina i bruzdėjimą už taikos palai-kymą. Jie mato, kad pavojus taikai auga su kiekviena diena, kuomet valstybių reikalus veda žmonės, kurie pirmon vieton stato savo medžiaginius interesus.

Švietimo gerai supranta, kad karas nepakels nei civilizacijos, nei demokratijos. Priešingai, jis sugriaus tai, kas yra likę.

Paprastai žmonės po visą pasaulį nori taikos. Jiems užteko kančių per praėjusį karą. Jie tebekenčia nuo to karo, kadangi dar ne visos žaizdos užgijusios.

2. NEW YORK. — Progresyvių Partijos vadas Henry Wallace karčiai smerkė Atlanto santarvę.

“Amerikos valdžia, kurdama tą karinę santarvę, sumindžioja savo pasižadėjimus palaikyti taiką per Jungtines Tautas”, pareiškė Wallace. “Atlanto santarvė užkrauna amerikiečiams nepakeliamą našta dėl Atlanto kraštų ginklavimo”.

Karo meto įstatymas, draudžias japonams grįžti Britų Kolumbijos provincijon, atšaukiamas kovo 31 dieną, bet mažai kas iš japonų ža-

da grįžti. Jie sako, kad tenai į juos buvo atsinešama labai nedraugiškai. Nuotraukoj — viena iš tūkstančių japonų, kurios nemano grįžti

Spirs Federale Valdžią Ivest Socialę Apdraudą

Ottawa. — Kanados darbo unijų kongresai, Amatų ir Darbo Kongresas ir Kanados Darbininkų Kongresas, taigi ir neprigulmingos unijos rengiasi įteikti federalei vyriausybei reikalavimus įvesti socialę apdraudą Kanados darbo žmonėms.

Šiuo tarpu nežinomos jų reikalavimų smulkmenos, bet jau aišku, kad didžiausias svoris bus ant socialės apdraudos. Kitais metais jie reikalaus alų pakėlimo, darbo sąlygų pagerinimo, darbo įstatymo patobulinimo. Socialė apdrauda nebuvo liečiama.

Be to, jie dar prašys valdžią pakeisti kai kurias vie-

tas darbo įstatyme, kad jis būtų prielankesnis darbininkams.

Abudu Kongresai atstovauja arti 800,000 darbininkų. Prie to pridėjus dar nekurias neprigulmingas unijas, susidarys arti milijono darbininkų.

Prekybos Rūmai taigi stato valdžiai reikalavimus. Jie labai susirūpinę, kad valstybės tarnautojų skaičius smarkiai auga. Jie norėtų sumažinti juos, kad būtų galima apsieiti su mažiau valstybinių išlaidų. Jiems rūpi sumažinti savo taksus ir padidinti pelnus.

Rūmai, be abejonės, nori ir kitokių pagerinimų: su-

Fašistai Ėjo Galvėmis Policijos Jėgų Apsupti

LONDON. — Čia įvyko keistas įvykis praėjusį sekmdienį. Žmonės negali net suprasti, kaip tas galėjo atsitikti.

Sir Oswaldos Mosley fašistai surengė viešą susirinkimą. Miesto ir priemiesčių burmistras, klerikai ir parlamentų nariai reikalavo neleisti fašistams turėti mitin-

Susidarė Nauja Kinijos Valdžia

NANKING. — Naujas nacionalistinės Kinijos premjeras Ho Jing-Cin, buvęs apsigynimo ministeris, sudarė kabinetą, į kurį įeina visi demokratiškesni elementai.

Užsienio reikalų ministriu paskirtas Kinijos ambasadorius Maskvoje Fu Ping-Cang. Iš to sprendžiama, kad nauja valdžia taikosi prie Tarybų Sąjungos. Taipgi yra manoma, kad ši valdžia turės daugiau progų susitarti su komunistais.

Nacionalistų orlaiviai nuskaudė laivą, kuris kiek laiko atgal perėjo pas komunistus. Tai buvo britų pado- vanotas kruizeris ir perkrikštytas Čunking vardu.

Unija Atranda Penkis Milijonus Bedarbių

WASHINGTON. — Dabar Jungtinėse Valstijose yra 5 milijonai bedarbių, kaip apskaičiuoja CIO Elektrininkų, Radijo Darbininkų ir Mašinistų Unijos centras.

Valdžios cenzo biuras, skelbdamas bedarbių skaičių, nedaskaito apie pusantro milijono bedarbių, sako Russ Nixon, buvęs Harvardo Universiteto ekonomijos profesorius. Nixonas dabar tar nauja kaip washingtoniškas tos unijos atstovas.

Imant domėn bedarbių šeimoms, Nixon atranda, kad dabar 15 milijonų amerikiečių kenčia vargą dėl nedarbo.

varžymo darbininkų judėjimo, ypač kairesniųjų elementų pašalinimo iš unijų vadovybės.

gą viešoje aikštėje. Vidaus reikalų sekretorius nepaklausė ir leido.

Protestui prieš fašistų veiklą susirinko 5,000 anti-fašistų netoli fašistų mitingo. Tuo tarpu susirinko keli šimtai policijos apsaugai fašistų. Ir kada antifašistai ir fašistai pradėjo kirstis, policija apsupo iš visų pusių fašistų grupelę ir lydėjo gatvėmis. Raita, pėsčia ir važiuota policija apsupo fašistus ir atlydėjo prie Tottenham savivaldybės rūmų.

Peštynės tarp fašistų ir antifašistų prasidėjo, kada antifašistai pradėjo skeisti atsišaukimus.

Antifašistai protestavo prieš leidimą fašistams demonstruoti gatvėmis. Jie nurodė, kad Mosley fašistai buvo Hitlerio ir Musolinio draugai. Jie buvo Britanijos ir kitų tautų priešai.

Kai kurie londoniečiai lygina šį įvykį prie Vokietijos, kur prieš karą fašistai viešai kirsdavosi su antifašistais, o policija kovojo ne prieš fašistus, bet prieš antifašistus.

Karo metu Mosley fašistai ir pats Mosley buvo uždaryti.

Italijos Valdžia Ir Popiežius

ROMA. — Italijos valdžia prašo parlamentą išduoti jai du parlamento narius komunistus, kurie “įžeidė” popiežių. Jais yra Luigi Longo, žymus darbo unijų vadas ir Laura Diaz, viena iš žymiausių veikėjų moterų tarpe.

Laura Diaz, vienoj savo prakalboj, pavadino popiežių “šventuoju šmugelninku”.

Luigi Longo redaguoja mas žurnalas įtalpino karikatūrą, atvaizduojančią popiežių, važiuojantį šarvuotame kare ir apsaugotą amerikoniškais doleriais.

Italijos valdžia sako, kad popiežių negalima pajuokti, nes tai priešinga konkordato nuostatams. Konkordatas Italijos su Vatikanu pasirašytas dar prieš Musolinio.

Pasidairius Po Kanada

mentui įteiktas Siau-
ranto pakto tekstas.
Parlamentas turės užgirti
arba atmesti.

Paktas susideda iš 14
punktų ir reikalauja, kad
pakto dalyvės citi į tuojau-
tišę pagalbą, jeigu viena ku-
ri iš jų bus užpulta.

Užpuolimu bus skaitomas
ginkluotas užpuolimas ant
teritorijos, okupacinių jėgų,
orlaivių, laivų jūrose ir t.t.

Kiekvienai valstybei palie-
kamas' apsisprendimas, ka-
daryti tokiaime atsitikime.

Canadian Tribune praneši-
mas iš Ottawos teigia, kad
yra ir slaptų punktų. Vienu
iš jų esąs pasižadėjimas pa-
dėti atitiktimė perversmo.
Pavyzdžiui, jeigu Italijoje ar
Francijoje kairieji įsigalėtų
ir esamos valdžios negalėtų
jų nugalėti.

Premjeras S. Laurent pa-
reiškė, kad jeigu konserva-
tai pasipriešins pakto užgy-
rimui, tai bus paskelbti rin-
kimai. Matyti, kad numato-
ma opozicija paktui iš kon-
servatų pusės.

W. LaCroix, pasikalbėjime
su Canadian Tribune repor-
teriu, išsireiškė, kad jis tiki-
si, jog valdžia priims jo bi-
lių uždraudimui Darbo Pro-
gresyvės Partijos.

Girdi, premjeras esąs prie-
šingas tik nekurioms vie-
toms.

Canadian Broadcast ing
Korporacija gavusi įsakymą
iš valdžios neleisti kalbėti

pažangiečiams ar laisvesnių
pažiūrų žmonėms per radi-
ją.

To pasekoj, daugelis pa-
žangesnių liberalų komenta-
torių gavę pranešimus, kad
jiems nebus leista kalbėti
per radiją.

Uždraustų tarpe esąs ir
plačiai pagarsėjęs Elmore
Philpott, Vancouver Sun ko-
lumnistas.

Vardan "komunizmo", bus
užčiauptos burnos visiems li-
berališkesniems elementams.

Toronto unijų taryba, at-
stovaujanti 50,000 unijistų,
atsikreipė į Amerikos Darbo
Federaciją ir Amatų ir Dar-
bo Kongresą, kad mestų į
šalį visus nesusipratimus ir
siektų taikos unijų tarpe.

Taryba suranda, kad ko-
va, kurią pradėjo ADF va-
gai prieš ADK, sugriaus
daugelį unijų ir padarys di-
delius nuostolius darbinin-
kams.

Kaip žinia, nekurię Kong-
reso unijų viršininkai pasi-
mojo prieš Kongreso vado-
vybę, kad ji neužtektinai
griežta prieš komunistus.
Jiems talkon atėjo ADF vir-
šininkai.

Percy Bengough, Kongre-
so prezidentas, visuomet bu-
vo tos nuomonės, kad nariai
turi teisę rinktis viršini-
kais tokius, kurie jų nuomo-
ne yra geresni jų reikalų gy-
nimui.

Taikos Kongresas Kana-
doje šaukiamas Toronte, ge-

gužio 6 dieną, kada sukaks
keturi metai nuo VE Dienos.
Delegatai bus nuo įvairių or-
ganizacijų ir iš visos Kana-
dos.

Taikos Kongreso iniciato-
rium yra Dr. Endicott, bu-
vęs protestonų misijonierius
Kinijoje, taipgi buvęs ilgą
laiką Čiangkaišeko patarėju.

Kongreso atidarymas į-
vyks Massey Hall, kur be
prakalbų bus dar koncertas.

Kongreso šaukėjai sako,
kad šis Kongresas parodys
kanadiečių atsinešimą linkui
taikos klausimo.

Tim Buck, nacionalis Dar-
bo Progresyvės Partijos ly-
deris, bus kandidatas Trini-
ty konstitucijoj, Toronte.

Organizuojasi platus tink-
las jo simpatikų darbui, kad
jis būtų išrinktas į federalį
parlamentą.

Kanadietis

Dorothy Jane Goulding, Kindergarten of the Air prog-
ramos artistė, ir jos draugas. Dažnai ji vedasi į radio
studijas, o jeigu palieka namie, tai jis klausosi savo ponios
programos Kartu su Janės dviejų metų dukrele. Kinder-
garten of the Air transliuojama iš CBC stočių kasdien nuo
10.15 val. ryto.

Pragyvenimas Lietuvoj ir Kanadoj

J. YLA

Liaudies Balsas gavo kele-
tą laišku iš skaitytojų, ku-
riuose yra prašoma padaryti
kokį nors palyginimą Lie-
tuvos ir Kanados darbo žmo-
nių gyvenime. Be tokio paly-
ginimo, sako jie, labai sun-
ku įsivaizduoti, kaip dabar
Lietuvos darbo žmonės gy-
vena.

Tokį palyginimą padaryti
yra labai sunku. Viena, ne
visas smulkmenas mes žino-
me apie Lietuvos darbo žmo-
nių gyvenimą. Kita, pasta-
nuoju laiku jos žymiai pasi-
keitė. Lietuvoje, kaip matyti
iš spaudos, prekės žymiai
nupigo. Paviršutinį palygi-
nimą, tačiau, galima padaryti.

Pradėsime nuo paprasto
darbininko Lietuvoje, kuris,
sakysime, gauna kuklią alge-
lę — 600 rublių į mėnesį.
Maistas jam kainuoja apie
300 rublių į mėnesį. Valgyk-
lose prie įmonių jis sočiai
pavalgo už 3 rublius. Butas,
kaip matyti iš laišku, daug
nekainuoja. Vienas studen-
tas laiške rašo, kad jam kai-
nuoja 15 rublių į mėnesį.
Taigi, ir su 600 rublių į mė-
nesį galima pragyventi. Bet
600 rublių yra paprasto dar-
bininko alga. Lavinti darbi-
ninkai uždirba kur kas dau-
giau. Spartuoliai padaro iki
2,000 ir daugiau į mėnesį.

Dabar, kaip darbininkas
gali verstis su šeimyna? Lie-
tuvijoje, kaip jau visiems yra
gerai žinoma, darbo užtek-
tinai. Darbininkės moterys
taipgi dirba. Na, o kas atsi-
tinka, jeigu jos negali dirb-
ti? Kaip būna, jeigu jos bū-
na neščios? Kas atsitinka,
jeigu moteris suseraga?

Lietuvoje veikia socialė
apdrauda. Jeigu moteris bū-
na neščia, negali dirbti, ji
būna namie, o alga vistiek
eina. Tad neštumas ar kūdi-
kis nei kiek neapsunkina.

Darbininkai ir darbininkės
gauna algą ir atsitikime su-
sirgimo. Taip pat nereikia
mokėti už liginę.

Darbininkės, turinčios vai-
kus, taipgi gali dirbti. Yra
vaikų darželiai, kur juos ga-
lima palikti. Motinoms lei-
džiama aplankyti vaikus, pa-
žindyti juos kas trys valan-
dos, už tai iš jų užmokesčio
nieko neišskaito.

Kada šeima didėja, valdžia
pradeda duoti vaikų paramą.

Darbininkai gauna apmo-
kamas atostogas. Reikalui
esant pasiunčiami į kurortus.
Jie tuo metu nenustoja
algos.

Taigi, jeigu algos ir nėra
tokios aukštos, apdrauda,
kuri darbo žmogui nieko ne-
kainuoja, užtikrina jam pra-
gyvenimą visuomet, net ir
nelaimės metu.

Dabar pažūrėkime, kaip
yra Kanadoje.

Ne visi darbininkai uždir-
ba po \$50.00 ir daugiau į sa-
vaitę ir Kanadoje. Didesnis
skaičius uždirba po daug ma-
žiau.

Krautuvių tarnautojai ir
tarnautojos dažnai pradeda
nuo \$18.00 į savaitę. Viduti-
niškai jie uždirba \$25.00 į sa-
vaitę. Susidaro \$100.00 į mė-
nesį. Už valgi reikia mokėti
mažiausiai 55 centus. Į mė-
nesį jam kainuoja \$50.00 Bu-
tas jam kainuoja nuo \$20.00
iki \$30.00 į mėnesį. Taigi, ki-
tiems reikalams lieka nuo
\$20.00 iki \$30.00 į mėnesį.

Bet tas dar ne viskas. Sa-
kysime, kad darbininkas su-
negaluoja, negali dirbti. Kas
tuomet atsitinka? Jis ne-
gauna algos. Jis jos negauna
taip ilgai, kaip ilgai jis ser-
ga. Jis turi užsimokėti už li-
goninę ir gydymą, jeigu jis
rimtesnis liginis. Galimas
daiktas, kad pasveikus bus
užimta jo vieta darbavietėj.
O kaip su šeimyna? Jei-

gu moteris bevaikė, ji gali
dirbti. Bet, sakysime, ji neš-
čia, nebegali dirbti. Ar ji
gaus algą? Ne. Paskui, su-
silaukus vaiko, ji taipgi ne-
galės dirbti. Darbininkui jau
trys šeimos nariai reikia
maitinti. O čia dar visokios
ligos. Už viską reikia mokė-
ti. Tiesa, jis gaus vaiko pa-
ramą \$7.00 į mėnesį. Tai vis-
kas. O jeigu jis pats dar su-
sirtų, tai ir "kaput".

Taigi, dabar lyginkime gy-
venimą. Iš vienos pusės, tu-
rint mintyje, kad Lietuvoje
įvairios prekės daug bran-
gesnės, galime įsivaizduoti,
kad darbo žmogui nėra taip
lengva, ypač jei jis nelavin-
tas, gauna paprasto darbi-
ninko algą. Bet tuo pačiu sy-
kiu jis yra apdraustas nuo
nelaimių, kurios yra dažnos
darbo žmonių tarpe. Jis ne-
jaucia naštos, jeigu jis susi-
laukia šeimos.

Kanadoje, viskas pigiau,
bet čia nėra apsaugos.

Štai kodėl pažangūs žmo-
nės Kanadoje sako, kad ne
viskas gerai pas mus, nors
kraštas turtingas. Mums rei-
kia socialės padraudos, mum
reikia tokio surėdymo, kad
darbo žmogus būtų užtikrin-
tas nuo nedarbo ar ligos ne-
laimės. Mums reikia, vienu
žodžiu sakant, užtikrinimo
darbo ir pragyvenimo.

Dabar, ar būtinai tas rei-
kia pakeitimą sistemos, įve-

(Pabaiga ant 4 pusl.)

Pierette Paquin ir Donald
Tobin, ottawiečiai, pasižymė-
ję čiuožikai, kurie išvyko į
šiaurės Amerikos čiuožimo
čempionato kontestą Phila-
delphioj. Jie taipgi yra pri-
jė geriausiaisiais šokikais
Kanadoje.

Lietuvis Barberis
13. Stag Barber Shop
Skubus ir Geras
Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

14. Pasidairius po Tarybų Lietuvą

a Lietuvos Miestai Keičia Savo Išvaizdą

Greta Tarybų Lietuvos miestų atstatymo vykdoma taip pat ir jų rekonstrukcija. Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Architektūros Reikalų Valdybos Architektų Taryba aptarė apskrities centrų — Telšių, Raseinių, Lazdijų, Zarasų ir Panevėžio planavimo bei statybos projektus.

Panevėžio miesto projektas numato rekonstrukciją svarbiausiųjų magistralių ir centrinės aikštės, kur bus pagrindiniai administraciniai pastatai. Statybininkai jau pradėjo vykdyti šį projektą. Gatvės, einančios iš miesto centro į stotį, išplėstos. Atstatyta per 20 daugiaaukščių gyvenamųjų namų. Dabar vyksta pasiruošimas granitinės krantinės statybai. Šiaurinėje miesto dalyje pastatyta apie šimtą individualinių namų.

b Naujos Dirbinių Rūšys

Lietuvos respublikos siuvimo bei trikotažo fabrikai išsavinę 100 naujų dirbinių rūšių išleidimą. Kojinių fabriko "Kotton" kolektyvas organizavo masinę gamybą kaproninių kojinių. Čia sumontuoti papildomi įrenginiai, perduotas eksploatacijon naujas cechas. "Silvos" fabrike pradėta gaminti pusšilkinį įvairių rūšių vyriškų puskojinių. Per 15 fasonų vyriškų, moteriškų ir vaikams baltinių iš aukštos kokybės drobės gamina fabrikas "Jėga", "Sparta" ir kiti.

Šiais metais kojinių bei trikotažo fabrikai didina dirbinių išleidimą 15 procentų. Išplečia dirbinių asortimentą siuvimo fabrikai. "Lelijoj", "Jurginė" ir kitose įmonėse montuojama apie 200 naujausių mašinų.

c Pramonės Apyvartinių Lėšų Apyvartos Spartumas

Lietuvos įmonėse išsiplėtoja galingas patrijotinis sąjūdis darbininkų ir inžinierijos technikos personalo tarpe dėl apyvartinių lėšų apyvartos spartinimo. Išlaisvinta apyvartinių lėšų dalis padės mechanizuoti sunkius darbo procesus, padidinti produkcijos išleidimą ir duos papildomas viršumplanines sankaupas.

Kauno avalynės fabriko "Inkaras" kolektyvas nutarė paspartinti apyvartinių lėšų apyvartą trimis dienomis ir išlaisvinti iš apyvartos 500 tūkstančių rublių. Fabrike sutrumpinamas gamybinis ciklas, plačiai įdiegiama konvejerinė sistema. Naujai sukurta srovinė linija guminės avalynės ceche trigubai paspartino produkcijos išleidimą.

I lenktyniavimą dėl apy-

vartinių lėšų apyvartos spartinimo įsijungė Klaipėdos celiuliozės-popieriaus kombinatas, audimo fabrikas "Gulbė", Vilniaus gamykla "Elektrit", trikotažo fabrikas "Sparta", odos-galanterijos kombinatas "Raudonoji Žvaigždė", baldų fabrikas ir daugelis kitų Lietuvos įmonių.

d Radijas Manevriniuose Garvežiuose

Respublikoj visur įdiegiama šiuolaikinė tarybinė technika. Lietuvos geležinkelio Černiachovsko kelio distancijos ryšininkai radiofikavo visur manevrinius garvežius, dirbančius stotyje. Garvežių radiofikavimas žymiai pagerino manevrinio dispečerio ir stoties budėtojo ryšį su mašinistais bei traukinių sustatinėtojais. Dabar radiofikuojami manevriniai garvežiai Vilniaus stotyje bei kitose respublikos stotyse.

e Kolektyvinių Ūkių Kadru Paruošimas

Lietuvoj yra 650 žemės ūkio artelių. Kas diena vis didesnis skaičius valstiečių stotja į kolektyvinių ūkių gyvenimo kelią. Šiems kolektyviniams ūkiams plačiai išvystytas kadru paruošimas. Vilniuje įsteigta dviemėtinė mokykla, kurioje mokosi per 100 žemės ūkio artelių pirmininkų. Trijų mėnesių kursoje Kaune ruošiami 200 kolektyvinių ūkių brigadininkų ir sąskaitininkų.

Per 600 grandininkų, brigadininkų, gyvulininkystės fermų vedėjų jau išėjo kursus prie apskritinių žemės ūkio skyrių.

Viso šiais metais Lietuvoj bus paruošta 3 tūkstančiai kolektyvinių ūkių pirmininkų, sąskaitininkų, grandininkų, veterinarų, šoferių.

f Kolektyvinių Ūkių Gyvenviečių Statyba

Jauni Lietuvos kolektyvinių ūkių išplėtojo kolekty-

vinių ūkių gyvenviečių statybą. Rokiškio apskrities žemės ūkio artelėje "Pergalė" pastatyti kolektyvinių ūkių valdybos, klubo pastatai ir taip pat įvairios pagalbinės patalpos. Vyksta paruošiamieji darbai kolektyvinių gyvenamųjų namų statybai.

Eilėž žemės ūkio artelių gyvenami namai ir ūkio trobesiai iš vienkiemiu pervežami į vietas, kur numatyta naujų kolektyvinių ūkių gyvenviečių statyba.

Prdėta kolektyvinių ūkių gyvenviečių statyba Šiauliu, Klaipėdos ir kitose apskrityse, Parenkant gyvenvietėms vietas, jų išplanavime aktyviai dalyvauja respublikos architektai.

Kilnojamos Bibliotekos

Knyga Lietuvos kaime taupo kasdieninę reikmę kiekvienam valstiečiui. Pastaruoju metu Lietuvoje apskričių bei valsčių centruose sukurta 2,300 kilnojama bibliotekų.

Šioms bibliotekoms sukomplektuoti išskirta pusė milijono tomų politinės, grožinės, žemės ūkio ir mokslinės literatūros.

16. Laiškas iš Klaipėdos Krašto

JURGIS MATULIONIS

I. Atgimimas

Prieš ketverius metus Tarybinės Armijos kariuomenė išvijo vokiečius iš Lietuvos miesto — Klaipėdos ir tuo baigė visišką Tarybų Lietuvos išvadavimą iš fašistinių grobikų. Pirmą kartą per daugiametę Lietuvos istoriją visos Lietuvos žemės buvo sujungtos į vieną nacionalinę valstybę.

Idomi ir pamokanti yra Klaipėdos istorija. Ji buvo įkurta lietuvių žvejų dar tryliktojo amžiaus pradžioje. Netrukus, 1252 metais, vokiečių šun-ritieriai užgrobė Klaipėdą ir pastatė sau ten atramos tvirtovę Memelį, tęsimui tolesnį veržimąsi į Rytus. Lietuvių tauta ne kartą darė drąsius žygius išsivaduoti iš svetimšalių grobikų. Lietuvos kariai pušinėjo Memelio igulą ir 1325, 1379, 1393, 1402 metais sudegino tvirtovę. Per 150 metų nuo Klaipėdos įkūrimo nerizikavo arti jos apsigyventi nė vienas vokiečių kolonistas.

1540 metais Klaipėdos krašte gyveno 7,800 valstiečių ir visi jie buvo lietuviai. Oficialiais vokiečių statistikos duomenimis, 1837 metais lietuviai Klaipėdoj sudarė 67,7 procento visų gyventojų, 1910 metais — 58,2 procentus. Prieš antrąjį pasaulinį karą Klaipėdos krašte buvo 38,2 procento vokiečių.

Tai nuo amžių buvo Lietuvos žemė. Bet kol Lietuvoj

valdžią turėjo ne liaudis, o buržuazija. Klaipėdos srityje, net tuo metu, kai ji įėjo į Lietuvos valstybės sudėtį (1923-1939 m.) visą tvarką vedė vokiečiai. Daugelyje Klaipėdos įmonių lietuviai visiškai nebuvo prileidžiami prie mašinų. Labai dažnai vokiečių pardavėjai atsisakydavo pardavinėti prekes, jei pirkėjas kreipdavosi į juos lietuviškai. Visi krašto gyventojai buvo vokietinami.

Pasitraukdami iš Klaipėdos 1945 metais vokiečiai padarė miestui giliausių žaizdų. Per 60 procentų pastatų buvo apgriauta. Bet fašistų sumanymai siekė dar toliau. Vokiečiai mėgino sunaikinti visą miestą.

— Laimei jiems tai nepavyko, — sako Klaipėdos gyventojai ir prisimena šia proga Joną Šlieką, kuris išgelbėjo Klaipėdą.

Atmintinomis miesto išvadavimo iš vokiečių dienomis, Jonas Šliekas, Tarybinės Armijos lietuviškojo junginio pionieris, vienas pirmųjų išsibrovė į Klaipėdą. Valdydamas nuo minų pastatus krantinėj, jis užėjo povandeninį kabelį, kuris įlankos dugnu ėjo į Klaipėdos Nėriją, dar buvusią vokiečių užimtą. Pionieris perkirpo kabelį. O greitai paaiškėjo, jog kabelis vedė prie galingų minų, kurios buvo padėtos po visais stambiais miesto pastatais, kurių dar priešas nebuvo suėjęs sugriauti.

Dabar Klaipėdoj atkerta beveik visa pramonė.

Verpimo fabriko "Trinčiai" cechuose vokiečiai okupacijos metais įrengė arklius, bet ir tas susprogdė traukiantis. Dabar fabrikas veikia ir jo pajėgumas kas dieną didėja. Eina įvairių tarybinių markių audimo bei vaterinių mašinų, gautų iš Leningrado, Penzos, Taškento, Maskvos ir kitų Tarybų Sąjungos miestų montavimas. Vietoj griuvėsių krūvų išaugo celiuliozės popieriaus kombinatas.

Bet itin juntami pakitimai, kurie įvyko jūros prekybos uoste: Jis buvo vokiečių sugriautas iki pamatų. O dabar uosto mechanizmų pajėgumas išaugo, palyginti su

prieškariniu, kelis kartus. Kad pagreitintų laivų apdirbimą, uosto darbininkai plačiai praktikuoja krovinių perkrovimą iš laivų apatinės ertmės betarpiškai į geležinkelio platformas, aplenkdami sandėlius. Praėjusiais metais uoste buvo perkrauta krovinių beveik 22 procentais daugiau, negu 1947 metais.

Jūros šlovės vėliavą neša visi miesto patrijotai, nepriklausomai nuo to, ar jie dirba uoste ar ne. Nors atgavinti savo miestą, padaryti jį puikų skatina tūkstančius Klaipėdos patrijotų. Šito tikslo siekė fabriko "Trinčiai" meistras Domas Budrys, kuris apmokė per 100 darbininkų įvairių profesijų. Šito tikslo siekė ir laivų remonto gamyklos stachanovinkai kalvis Mišeikis, tekintojas Kalačauskas, stalius Rudzinskas ir dar 50 miesto patrijotų, kurie per trejus metus įvykdė darbų apimtį, kuri buvo numatyta įvykdyti per penkmetį. Šito pat tikslo siekė elektrinės atkūrimo entuziastas, jos nekin-tamas direktorius Nemunis; Klaipėda duoda elektros srovę Palangos, Kretingos, Šilutės namams, krašto kolektyviniams bei tarybiniams ūkiams.

Mieste kas trečias dirbantysis žymiai viršija išdirbio normas. Per praėjusius metus visa Klaipėdos pramonės produkcija išaugo, palyginti su 1946 metais, tris su puse karto.

Klaipėdos darbo žmonės ne darbylaikiu atitirbo savo miestui sutvarkyti per 700 tūkstančių valandų. Jie atkasė iš griuvėsių apie 6 milijonus plytų, iš kurių vėliau buvo pastatytas vandentiekio bokštas, keletas gyvenamųjų namų, miesto pirties pastatas.

Puiki yra Klaipėdos ateitis. Apie ją su entuziazmu pasakoja vyriausias miesto architektas, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas Albertas Cibas. Jau dabar naujame laivų remonto gamyklos ceche matyti būsimųjų laivų kontūrai. Tebetėjama statyba ir atstatymas

(Pabaiga ant 6 pusl.)

Pagyvėjęs kultūrinis veikimas Pabaltijo respublikose pareikalavo iš kultūrininkų daugiau darbo. Nuotraukoje — Latvijos kompozitorių grupė, jų tarpe (prie fortepijono) kompozitorius prof. Alfredas Kalniņš, diskutuoja prieš juos stovinčias užduotis.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1018, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: WAverley 0592

18 LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA

Šiaurės Amerikos lietuviai turime labai gerą organizaciją, tik labai mažai apie ją kalbame. Tai Lietuvių Literatūros Draugija. Mes taip apsipratome, kad mums atrodo, jog nėra apie ką ir kalbėti. Mažai kas kalbama ir vajaus metu. Tikrenybėje, mums reiktų daug dažniau apie ją kalbėti.

Lietuvių Literatūros Draugija yra labai svarbi organizacija. Jos nariu būti turėtų būti skaitoma didelė garbė. Ji yra žiburys šviesos, kuri gali būti vadinama skaisčiausia šviesa. Šiandien visur mes girdime labai daug kalbant apie kultūrą, apšvietą, civilizaciją. Bet tikroji apšvieta šiame kontinente yra belaisvė. Tikros šviesos prisibijoma. Daugiau pastangų yra dedama, kad ji nepasiektų žmonių, negu kad jos skleidimui. Lietuvių Literatūros Draugija ne tik nebijo tikros šviesos, bet dar stengiasi duoti ją tiems, kurie jos siekia.

Paimkime keletą dalykų, kad būtų galima aiškiau suprasti jos reikšmę. Šiandien žmogus yra toli nužengęs, jis turi galingų priemonių stebėjimui įvairių reiškinų mūsų gamtoje, mūsų visatoje. Mokslas šiandien sužinojo daug paslapčių. Bet ar jis stengiasi supažindinti žmones su tuo žinojimu, išblaškyti iš žmogaus visą praeitį, visus burtus? Ne. Priešingai, yra dedamos pastangos išlaikyti ju protą sukaustyta taip, kad jis gyventų tokioje pat ūkanoje, kaip kad jis buvo tūkstančius metų. Baisiausias aparatas pastatytas tam, kad žmogaus protas nepasiluosuotų iš nelaisvės.

Arba paimkime tą patį marksizmą. Tai mokslas, kurs atidengia žmogui visuomenės vystymosi eigą, įstatymus. Jis nūsako žmonijos ateitį taip, kaip astronomai saulės ir mėnulio užtemimus. Bet mūsų apšvieta nenori nei girdėti apie tokią apšvietą. Nori paversti nusižengimu studijuoti marksizmą. Marksizmas revoliucijų nekelti. Jis tik atidengia tas jėgas, kurios iššaukia revoliucijas. Jis tik parodo žmonėms, kuria kryptimi žmonija eina ir dėl kokių priežasčių.

Lietuvių Literatūros Draugija nėra partija. Ji nesiekia valdžios ar pakeitimo sistemos. Ji yra apšvietos organizacija, kuri rūpinasi tikra apšvieta. Ji stengiasi leisti literatūrą, kurioje nariai gali rasti tikro mokslo ir kultūros žinių, kurias surinko mokslininkai ir kultūrininkai per savo tyrinėjimus ir stebėjimus.

Taipgi reikia atminti, kad ši organizacija nėra kokia bažnytinė organizacija, valdoma iš aukštai skirtų valdovų. Tai demokratinė organizacija, valdoma demokratiniais keliu rinktų viršininkų, kurie savo veikimą derina su narių troškimais. Tai kolektyvas, apšvietos trokštančių žmonių susibūrimas.

Kanados Veikiantis Komitetas paskelbė šaukiąs Kanados kuopų atstovų suvažiavimą. Visos kuopos turi susirūpinti turėti savo atstovus suvažiavime. Suvažiavime bus apkalbėti Kanados kuopų reikalai ir uždaviniai. Dėl didelio atstumo, suvažiavimai būna reti, tad reikia žiūrėti, kad jie būtų tinkamai įvertinti.

Niekad žmogui nebuvo tokio didelio reikalo šviestis ir mokslintis. Seniau žmogui buvo maža dirva mokslui. Jis mažai-ką težiojo. Jį valdė visoki prietariai. Ant kiekvieno žingsnio jis matė viršgamtinę jėgą. Visur jis matė pavojų. Šiandien žmogus yra atidegęs daug paslapčių. Šiandien jis gali didžiulis esąs visų gyvių karaliumi. Mūsų Lietuvių Literatūros Draugija gali mums padėti susipažinti su daugeliu tų atidegusių paslapčių. Viskas ko mums reikia, tai stiprinti ją, kaip nariais, taip ir finansiniais, kad ji galėtų dvigubai daugiau darbo atlikti.

Kaip žinia, ji išleidžia po vieną ar dvi knygas į metus ir žurnalą. Kodėl ji negalėtų išleisti daugiau knygų? Kodėl ji negalėtų išleisti didesnį ar dažnesnį žurnalą?

Norint pakelti mūsų apšvietos darbą, pirmoj vietoj mes turime daugiau atkreipti į jos budavimą, jos stiprinimą. O tai darbas ne vien vadovų. Tai darbas visų narių. Tai darbas, kuriam nereikia gailėtis jėgų. Teikimas apšvietos darbo žmonėms yra labai kilnus darbas.

19.

KAS NAUJO PASAULYJE

Atlanto santarvė, atrodo, įplaukė į nelygų vandenį. Opozicija jam kyla įvairiuose sluogsnuose.

Įdomiausia tas, kad ji pradeda kritikuoti karštieji Trumano doktrinos rėmėjai. Dorothy Thompson, viena iš karščiausių "komunizmo sulaikymo" doktrinos rėmėjų, yra viena iš tų, kurie mano, jog tas paktas yra prastas politinis ginklas šaltame kare.

Ji norėtų matyti tokį antiagresinį paktą, kuris apimtų visas tautas, įskaitant ir Tarybų Sąjungą, Jungtinių Tautų organizacijos ribose.

Pakto kritikai iš dešinės nurodo, kad dabar situacija labai daug skiriasi nuo 1939 metų situacijos ir yra klaida modeliuoti apsigynimą atsižvelgiant į pirmkarinę situaciją.

Nacionalistų padėtis Kinijoje blogėja nuolatos. Tur būt tas ir išaiškina, kodėl komunistai sulaukė ofensyvą.

Nankingas prisipažino, kad vienas generolas Swatow srityje, pietinėj Kinijoje, sukilo prieš nacionalistų valdžią. Nežinia, ar jis yra komunistų šalininkas, ar tik savanaudis, pasimojęs pasinaudoti proga.

Kaip ten nebūtų, tokie sukilimai pakerta visai nacionalistų galią ir padeda liaudies jėgoms.

Visoj eilėj vietų pietinėj Kinijoje iškylo į viršų liaudies bruzdėjimas prieš nacionalistus. Jeigu komunistai persikels per Jangtze, veikiausiai įvyks perversmas daugelyje vietų.

Britai ir amerikiečiai vis

labiau susikerta su francūzais dėl sudarymo vokiečių valdžios vakarinėse zonos.

Francūzams nelabai patinka, kad jų sąjungininkai nori padaryti vokiečius Francijos konkurentais. Jie labai nenoriai eina tuo keliu, kuriuo juos veda amerikiečiai ir britai.

Pranešimas iš Vokietijos sako, kad britai ir amerikiečiai pradeda tiesiog pykti ant francūzų dėl jų nerangumo ir trukdymo darbo.

Britanijos darbiečiai atsiliko prieš torius. Nuo to laiko, kaip jie paėmė valdžią, buvo daug perrinkimų, bet visuose darbiečiai atsilaukė.

Šiomis dienomis įvyko tūpiškas išbandymas. Prieš darbiečius statė vieną kandidatą konservatai ir liberalai. Darbietis atsilaukė prieš abi partijas.

Iš to matosi, kad darbiečiai, jeigu rinkimai įvyktų dabar, sugrįžtų į valdžią. Ar jie išlaikys poziciją iki ateis rinkimai, žinoma, dabar negalima pasakyti, bet atrodo, kad konservatai vistiek neturi nieko geresnio dėl žmonių.

Britanijos valdžia padidina gazolino normas, kad turtingesni galėtų turėti daugiau malonumo vasaros metu. Tuo pačiu sykiu ji sumažina mėsos normą.

Pavyzdžiui, jautienos norma numušama 16 nuošimčių. Britų piliečiai galės pirkti jautienos ne daugiau 7 uncijų į savaitę.

Mėsos norma sumažinama todėl, kad Argentina nepristatanti tiek mėsos, kiek ji pasižadėjusi.

Transjordanos karalius tiesiog aneksavo arabišką Palestinos dalį. Dėl to Izraelija pyksta.

Žydai sako, kad Jungtinės Tautos planavo arabų nepriklausomą valstybę Palestinoje.

Transjordanas yra britų globojama maža arabų karalystė.

Olandai atšaukė žinias, kad jie rengiasi paleisti Indonezijos respublikos vadus. Matyti jie patyrė, kad ir taip niekas jiems nieko nesaikys.

Indonezai, tačiau, nemano lengvai pasiduoti. Jie organizuojasi į partizanus ir rengiasi kovoti prieš įsiveržėlius.

Tikėsit, ar ne, bet Nevados seimelis priėmė įstatymą, kuris legalizuoja prostitucijos namus.

Taigi, Nevadoj prostitucijos namai bus taip jau legalūs, kaip ir alinės. Viskas ko reiks, tai leidimo iš valdžios laikyti prostitutas.

Amerika "progresuoja".

VARŠAVA. — Lenkijos saugumo policija suėmė tris Francijos konsulato pareigūnus Wroclaw mieste. Jie kaltinami, kad iš pasalų veikė prieš Lenkijos respubliką.

PRAGYVENIMAS 12
LIETUVOJ IR...

(Atkelta nuo 2 pusl.)

dima tokios, kaip Lietuvoje? Nieko panašaus. Kanados darbo žmonės, įskaitant pačius kairiuosius, nesvoja, kad tas šiandien reikalinga. Kanada gali apsieiti dar be to.

Kai kuriose srityse pradžia padaryta. Pavyzdžiui, šiokia tokia apdrauda nuo nedarbo yra įvesta. Yra vaikų parama. Yra senelių ir neregijų pensijos. Bet tas viskas yra tik pradžia. Reikia pagerinti.

Iš gyvenimo mes žinome, kad tokie dalykai savaime neatsiranda. Pavyzdžiui, už apdraudą nuo nedarbo buvo didelių kovų. Daug žmonių nukentėjo, daug buvo įkalinta. Tokios apdraudos reikalautojai buvo apšaukti maištininkais.

Pagerinimas gali ateiti tikta darbo masėms reikalaujant. Reikalaujant vieningai. Yra ir darbo žmonių, kurie, patys būdami prasigynę, neatjaučia neturtingesnių, nemato reikalo veikti už tai.

Nežiūrint visų sunkumų, mes matome, kad ir Kanada eina pirmyn, o ne atgal. Socialis progresas nesulaikomas.

20

Ar Atsimeni?

STASYS JASILIONIS

Ar atsimeni, mergužele,
Kam radastos krauna žiedą,
Ir kam paukščiai ankstų rytą
Taip gražias giesmes vis gieda?

Jei atsimeni, tai žinok tu —
Supratimą turi gerą, —
Aš tavęs nė nebeklausiu,
Kam lineliai auga-dera.

Ir neklausta — atsakysi,
Kad linai — tai tau pasoga, —
Kad jau rudenį bernelis
Atlankyti turės progą.

Jei žinai tu, kam radastos
Taip plačiai atvožia žiedą,
Tai jau greitai sužinosi,
Kur jaunystė tavo rieda.

Ar į laimės suks ji kelią,
Ar į klampųjį purvyną, —
Ar tau teks tik ašarėlės,
Ar tu gersi džiaugsmo vyną.

Pastabos

a Didelis sąjūdis dėl Atlanto Pakto sudarymo. Nenuostabu. Tai nemažos reikšmės dalykas. Tačiau, tas "didelis atsiekimas" nieko gero nežada tautoms, darbo liaudžiai. Rengimasis karui veda į karą, o tai yra didžiausioji žmonijos nelaimė.

b Atlanto Pakto iniciatoriai sako, kad tas paktas sudarytas ne agresyviems tikslams, bet apsigynimui.

Gal kas tam ir patiki. Juk yra žmonių, kurie diėsnėms nesąmonėms tiki.

Bet faktas pasilieka faktui, kad dar nebuvo įrodyta, jog Tarybų šalis rengtųsi agresijai, jog ji planuoja Vakarų Amerikos užpuolimą. O paktas tiesioginiai atsuktas prieš Tarybų Sąjungą.

c Didelio susirūpinimo tas paktas sukėlė Rytinės Europos šalims. Tas paktas žymiai pakenks jų ramiam kūrybiniam atsistatymo darbui.

Ir mūsų gimtosios šalies Lietuvos žmonės, mūsų broliai ir seserys, turės dar labiau susikaupiti darbui, dar daugiau sunkumų pakelti, kad užtikrintų savo ateitį.

Tai nėra džiuginantis mums, lietuviams, dalykas, kurie mylime savo gimtąją šalį, savo tautą ir savuosius. Kurie trokštame Lietuvos žmonėms sunkumų pakelti, kad pagerinti savo būvį.

d Atlanto Paktas gatavas. Sekantis Pacifiko Paktas. Ginklų ir bombų gamyba. Kas paskui? Karas?

Visai gali būti. Tai daugiausiai priklausys nuo to, kaip stiprus ir energingas bus judėjimas už taiką.

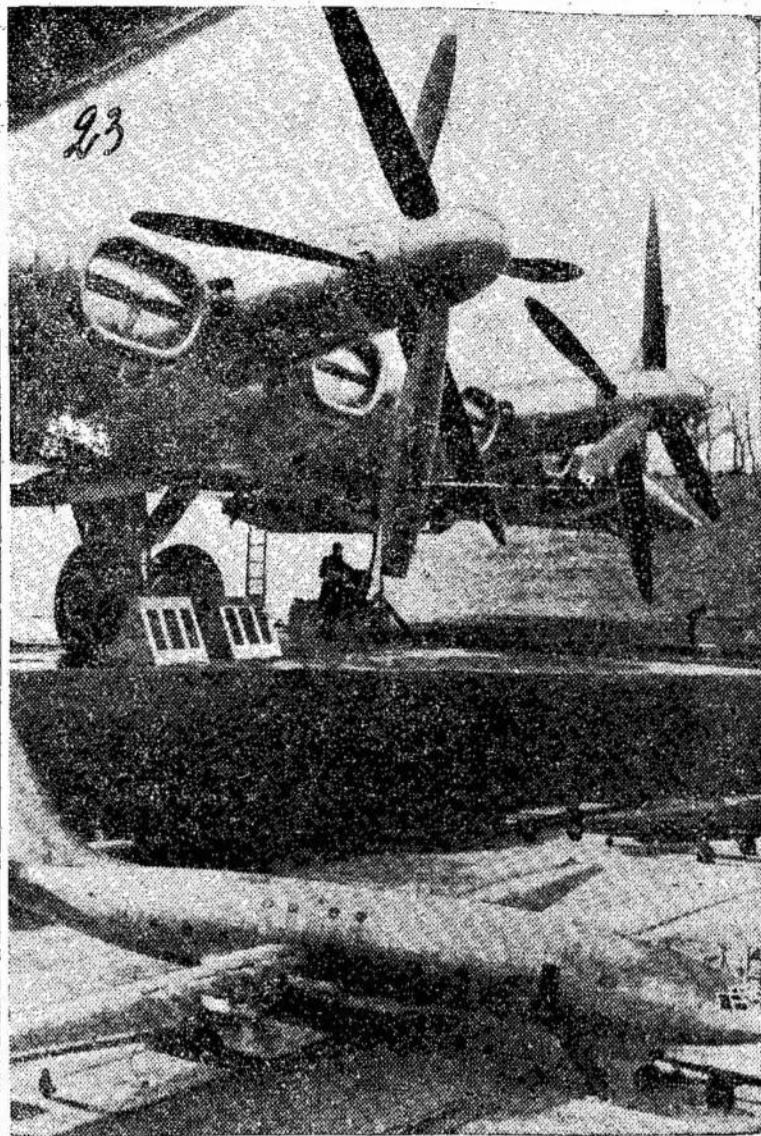
e Amerikiečiai rengiasi vien pirmą kartą ginklavimui Europos išleisti nuo 1 iki 2 milijonų dolerių. Paskui, žinoma, gal ir daugiau. Šale to ginklavimas eina ir pagal Maršalo planą.

Bilijonai dolerių pilami priėngimui naikinimo priemonių.

Jeigu tie bilijonai būtų skirti gyvenimo būviui gerinti, koks tai puikus ir laimingas galėtų pasidaryti pasaulis!

f Kyla klausimas, ar žmonės apie tai galvoja? Taip, galvoja ir supranta, Bet, deja, nevisi.

Labai daugelis žmonių yra visai akli savo valdovų pasekėjai. Jie mažai galvoja apie tai, kur jų valdytojai veda ir akiai tiki tam, ką jie pateisinimui savo grobonišku tikslu sako. Kada krizis ateina ir tenka nukentėti, ta-

Naujas britų transportinis orlaivis, kuris trumpoj ateityje pradės kursuoti skersai Atlanto. Jis turi 8 motorus, galės skristi be sustojimo 5.500 mylių ir nešti 100 keleivių. Jį aptarnaus 7 orlaivinkai ir 5 tarnaitės. Jis ketina kursuoti tarp Londono ir New Yorko.

Ką Kiti Rašo ar Sako

a. Protestai — Protestai Prieš Taiką

Skaitytojas, be abejo jimo, jau žino, kad š.m. kovo 25-27 dd. New Yorkan yra šaukiamas pasaulio kultūros ir mokslo atstovų pasitarimas suvažiavimas pasaulinei taikai palaikyti.

Saukėjų priešakyje yra toki žymūs amerikiniai mokslininkai, kaip Harvardo universiteto profesorius Dr. Harlow Shapley.

Sanskridį oficialiai šaukia Independent Citizens Committee of the National Council of the Arts, Sciences and Professions. Šiai organizacijai priklauso daugybė žymiųjų Amerikos mokslininkų, kultūrininkų ir visuomenininkų.

Spaudoje buvo paskelbta, jog į šį pasaulinį sanskridį atvyks ir T. Sąjungos delegacija, susidedanti iš visame pasaulyje plačiai žinomo kompozitoriaus Dmitro Šostakovičiaus, rašytojo Aleksandro Fadejevo, Petro Pavlenko, Aleksiejaus Orpino, Sergiejaus Gerasimovo, Mykolo Čiaurelio ir Jono Rožanskio.

Iš Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, taipgi žada atvykti delegacijos.

da dejuoja ir rauda, bet jau per vėlu.

Z. J.

Kitais žodžiais, sanskridis siekiamasi padaryti tikrai dideliu, reprezentuojančiu viso pasaulio tautų kultūrininkus ir mokslininkus.

Tik prieš keletą dienų patys žymiausiai Amerikos kompozitoriai ir muzikai pasiuntė telegramą Dmitriui Šostakovičiui, kviečiant jį kuogreičiausiai atvykti Amerikon, kur kompozitoriaus profesijos kolegos nekantriai jo laukia.

Viskas gerai, viskas puiku!

Rodosi, kas gi jau čia galėtų arįsti priešintis tokiai konferencijai, tokiam sanskridžiui, kurio tikslas yra taika pasaulyje?

Kiekvienas, rođosi, galėjo šiuo žygiu tik pasidžiaugti, tik palinkėti jam geriausių pasekmių.

Bet ne!

Štai, Amerikos Legiono komandierius Perry Brown pasiuntė justicijos sekretoriui Tom Clark'ui reikalavimą, kad jis neįsileistų Amerikon T. Sąjungos delegacijos!

Tą patį padarė ir žydų fašistų — American Jewish League — prezidentas rabinas Benjamin Schultz.

To paties sieksis, matyt, ir kitos reakcininkų organizacijos.

Mr. Brown skelbia, būk "rusai atvykstą čia tuo tikslu, kad padėti vietinei subversyvei grupei" savo darbą vesti. "Subversyve grupe" Legiono komandierius skaito tuos Amerikos kultūros ir mokslo atstovus, kurie darbuojasi pasaulinei taikai palaikyti!

Mes visuomet teigėme, jog Amerikos reakcininkams šiandien viskas yra neamerikinis, subversyvis, kas tik stoja už taiką.

Stovėk tu už karą, — būsi "geriausias šalies patrijotas"!

Stovėk tu už taiką — būsi "geriausias Amerikos priėšas"!

Štai, ko mes dagyvenome! Turime atsiminti, jog už tokių Brownų, už tokių Schultzų nugaros stovi Wall strytas, karo ruošėjai, — tie, kuriems naujasis karas nešėtų bilijonus dolerių pelno.

Viso to akiregyje Amerikos liaudis privalo pastiprinti savo jėgas kovai prieš karo ruošėjus, kovai už taikos palaikymą! — **Laisvė.**

25

Tarybiniam Poetui

VLADAS GRYBAS

Brangusis grožio ir tiesos kūrėjau!
Širdingai išsakyt seniai norėjau —
Kaip mano tėviškėje.
Myli Jus,
Kaip žodis Jūsų ten gajus.

Mačiau ten vėlu vakarą mergaitę,
Kai ji skambius posmus įraudus skaitė.
Į erdvią grįčią vakarot suėję,
Valstiečiai sekė
Išmintingų žodžių sėją.

Pro darbo ir buities vaizdų galingą srovę
Pavasariu sušvito
Nuostabi tarybinė tikrovė,
Kuri krūtinėn ryžto ugnį diegia,
Kuri ir Jums pažadino kūrybos jėgą.

Tad su nauja daina
Kasdien tegu žygiuos į koją,
Visi, kas darbo šlovę Lietuvai aukoja,
Kas saugo laimę bendro triūso klėty,
Iškėlę tėviškę
Žvaigžde tautų šeimoj spindėti.

26. SYPSENOS

a Neprašo, Ko Negalima

"Padaryk man malonę, duok nors penktuką kavos puodukui", paprašė vaikata, sutikęs gražiai apsirengusį piliētį.

"Kodėl tu neužsidirbi pragyvenimo?" atsakė piliētis klausimu. "Tau reikia daugiau proto, negu pinigų."

"Aš prašau tamstos to, ko pas tamstą yra užtektinai", pasiteisino vaikata.

\$10.00 už žodį

Autorius: — Viena sykį aš gavau po dešimtį dolerių už žodį.

Redaktorius: — Už ką?
Autorius: — Iškeikiau teisėją.

b Jie Patenkinti

General Motors korporacija skelbia, jog jos pelnas: 1947 metais buvo \$287,991,373.

1948 metais jau \$440,447,724.

Taigi, viena korporacija turėjo pelno arti pusės bilijono dolerių per metus. Bet automobilių kainos neapsakomai aukštos.

General Motors yra dalis DuPontų trusto. DuPontų pelnas 1948 metais buvo \$157,445,000.

DuPontai turi ir kitas "subsidiaries", kurių pelnai taipjau dideli.

Kapitalizmo propagandistai giriasi didelėmis šalies įeigomis. Jos tikrai yra didelės, bet milžiniška dauguma jeigų tenka mažai daliai žmonių — keletui stambių korporacijų.

Mes giriamės dideliais šalies turtais, bet kieno rankose dauguma tų turty yra?

Štai keli pavyzdžiai:
The National City Bank of New York turtai siekia \$5,004,737,618.

Continental Illinois National Bank \$2,356,427,996.

The Chase National Bank \$4,631,471,581.

Bank of California (Gianinni brolių) \$6,072,913,871.

Tai tik keli bankai, o kur kiti tokie, taipgi kur jų kontroliuojamos korporacijos.

Tie keletas bankų ir jų korporacijos turi daugiau turty negu visi kiti žmonės sykiu sudėjus.

Naturalu, jie negali būti nepatenkinti. Juos nebaugina "lietinga diena". Kas juos baugina, tai Europoje ir Azijoje žmonių sąjūdis, kurimas liaudies valdžių, kuris gelbėjimui savo žmonių išskurdo imasi šalies turty geriau skaidyti.

Tie turtuoliai viską darys esamos padėties išlaikymui. — Vilnis.

IMPERIJAI BAIGIANTIS

BORISAS IZAKOVAS

(Pabaiga)

Argi gali kiaušinių milte- liai, tabakas ir menkučiai ki- no filmai kompensuoti nuo- stoliuos, kuriuos "Maršalo planas" padaro pagrindi- nems Anglijos industrijos sritims?

Pagaliau, "Maršalo planu" amerikiečiai primeta savo kontrolę britų finansams ir valiutai. Anglija bus priversta atsakyti nuo savo vado- vaujančio vaidmens "sterlin- gų bloke". Britų dominijonai ir kitos šalys, surištos iki šiol su svaru sterlingų, pa- teks į dolerio orbitą.

Tarp kita ko, nereikia gal- voti, kad, Anglijai patekus į amerikiečių jungą, išnyks anglių-amerikiečių prieštaravi- mai. Nepaisant nieko, jie galioja ir slegiamai veikia. Tai pasireiškia tarptautinėse rinkose. Šie prieštaravimai ryškiai išskyla Rure, kurio sąskaita britų veikėjai norė- jo pataisyti savo reikalus tol, kol Uolstritas sudraudė juos.

Britų imperializmas, iš vi- so, nesirengia kapituliuoti. Valdantieji jo sluogsniai be- viltiškai kovoja dėl kiekvie- nos pozicijos, užsispyrusiai stveriasi išslystančio viešpa- tavimo kolonijinėms tautom. Imperialistai Londone už- meza klastingas intrigas, jie neatsisako ir nuo galimų avantiūrų minties. Ne veltui Anglija vis dar turi per di- delę armiją, kurios ji neį- stengia išlaikyti. Jos gink- luotosios pajėgos siekia 730 tūkstančių žmonių; be jų, 230 tūkstančių žmonių tar- nauja įvairiose gynybos ži- nybose. Apskaičiuota, kad dar 350 tūkstančių žmonių britų salose užimti ginklų gamyboje. Viso 1,300,000 anglių atplėšti nuo taikaus darbo. Pereitais metais Ang- lijos tiesioginės karinės iš- laidos siekė 900 milijonų svarų sterlingų. Jos maždaug 225 milijonais svarų viršijo anglių atsiskaitomojo balan- so deficitą. Štai priežastys, dėl kurių labiausia pašljo anglių finansai.

Dabartinei padėčiai Angli- joje būdingas maltuzianizmo atgimimas tiek konservaty- vių, tiek ir leiboristinių bur- žuazinių ekonomistų žymios dalies tarpė. Ir vėl, kaip prieš pusantro šimto metų, girdėti kalbant apie tai, kad Angli- ja per daug tankiai apgyven- dinta, kad tai visų jos nelai- mių pagrindas. Buvęs leibo- ristų finansų ministras sa- ko:

— Geriausia atveju, jei tai pakankamai pasiseks, sun- kiai besiversdami ir su dide- le energija mes dar galėsime kurį laiką prasimušti. Kai dėl tolimesnės perspekty-

vos, tai nemanau, kad Angli- ja galės išlaikyti tokią dau- sybę gyventojų, kaip dabar. Mes turime galutinai apsi- prasti su mintimi, kad daug žmonių turi persikraustyti iš Anglijos į kitus rajonus, svarbiausia, į Australiją.

Valdžia skatina emigruoti iš Anglijos. Emigracija pro- paguojama spaudoje. Anglai tvirtina, kad jų per daug, kad jiems teks žymiai suma- žėti.

Jungtinėje Karalystėje (tai yra Anglijoje ir Šiaurės irlandijoje) yra 48 milijonai gyventojų. Anglijos gyven- tojų tankumas žymiai ma- zesnis, kaip Olandijoje ar Belgijoje. Ir aišku, ne gyven- tojų tankumas yra visų Bri- tanijos ekonominių nelaimių priežastis, bet pagrindinės jos valdymo tvarkos ydos.

—o—

Britų salose bręsta dideli socialiniai konfliktai. Darbo žmonių buitios sąlygoms ne- švengiamai blogėjant, aštrė- jo klasių kova. Valdančios šalies sluogsnis tai nemaža jaudina. Viename "Bi-Bi-Si" (britų radijo pranešimų kor- poracijos) pranešime Ok- sfordo universiteto profeso- rius Tailoras pasakė: "Pir- mą kartą nuo 1926 metų — aštrios krizės metų — mūsų šalyje gali kiekvienu mo- mentu kilti klasių kova".

Į klasių kovą pradeda įsi- jungti tokie sluogsniai, kurie dar neseniai buvo nušalyje nuo jos.

Anksti pavasarį įvyko maištas parlamente ir kitose vyriausybės įstaigose, tame tarpe ir ministro pirmininko Etli, užsienio reikalų minist- ro Bevino rezidencijoje ir... Bukingemo rūmuose, kur gy- vena karalius. Maištavo pa- galbiniai darbininkai ir lifti- ninkai: jie reikalavo nedaug, 12 šilingų ir 6 pensų per sa- vaię. Karaliaus rūmai, par- lamentas, ministrų namai nebuvo kurenami. Nebuvo paršto vandens, nedirbo lif- tai. Kai kovo 15 d. žemuti- nių rūmų nariai pasiskundė spikeriui (rūmų pirminin- kui) dėl šalčio, jis susijaudi- nęs sušuko: "O aš šiandien iš ryto negalėjau išsimaudy- ti savo vonioje!" Bukingemo rūmuose karaliaus virtuvės darbininkai, nenorėdami bū- ti streiklaužiais, atsisakė kū- renti centralinio šildymo ka- tilus. Šiam tikslui teko iš- kviesti gvardiečius. Anglų nuomone, tai buvo didžiau- sias skandalas!

Dar ne taip seniai panašus epizodas Anglijoje buvo nei- manomas. Bukingemo rūmų ar parlamento pastato ap- tarnaujantis personalas pri- klauso tam sluogsniai, kuris pagrįstai vadinamas darbi-

ninkų aristokratija. Jis ren- kamas iš atsargos karių ir kitų visiškai "patikimų" žmonių tarpo. Neseniai šie žmonės diežiavosi savo ne- gudriu darbu valdančiųjų ar- tumoje, iki šiol niekas nė- manė maištauti. Bet ir šių žmonių šeiminkai savo lai- ku jokiū būdu neprileistų pa- našaus maišto: blogiausia atveju jie, siekdami išvengti skandalo, truputį padidintų algą.

Simptominė nepasitenkini- mo banga apėmė anglių dar- bininkų klasę ryšium su vy- riausybės mėginimu "išaldyti" darbo atlyginimo dydį. Nepaisant to, kad generali- nės profesinių sąjungų tary- bos lyderiai mobilizavo visas jėgas vyriausybei palaikyti, daugiau kaip ketvirtadalis profesinių sąjungų, kurios buvo atstovaujamos profes- nių sąjungų vykdomųjų ko- mitetų konferencijoje Lon- done, išstojo prieš vyriausy- bės politiką dėl darbo atly- ginimo. Šioje konferencijoje buvo atstovaujamos profes- nės sąjungos su 7,5 milijono narių. Dvieju milijonų narių profesinių sąjungų delegatai balsavo prieš valstybinės po- litikos palaikymą.

Nepasitenkinimas darbo atlyginimo "išaldymu" kar- tais pasireiškia gan keistai ir įdomiai. Antai, kasmetinėje Uoleso kontoros darbuotojų profesinės sąjungos konfe- rencijoje sąjungos pirminin- kas Skuleris pačiu rimčiausiu būdu pasiūlė, kad minist- rai ir parlamento nariai pa- rodytų pavyzdį, kad pradėtų jį mažinti nuo... savo di- delių algų. Tai išreikšta ir reikalavime, iškeltame kas- metinėje krautuvų ir pas- kirštymo tinklo darbuotojų konferencijoje. Jos priimto- je rezoliucijoje reikalauja- ma apriboti asmenų, skiria- mų įvairius vyriausybės postus, algas dviem tūkstan- čiais svarų sterlingų per me- tus. Delegatas Džails šioje konferencijoje pareiškė:

— Mūsų kolegos užima tarnybas, kur gauna aštuo- nis tūkstančius svarų sterlin- gų per metus, kai mes, raju- nų vadovai, turime kalbėti sąjungos nariams apie algos "išaldymo" būtinumą.

Taip pasireiškė rajoninio darbuotojo leiboristo siel- vartas.

Anglijos profesinėse są- jungose rimtai išaugo įtaka komunistų, kurie nenuilsta- mu darbu profesinių sąjungų įmonėse išsikovojo autorite- tą ir pripažinimą. Komunis- tai turi ypatingą įtaką dide- lėse mašinų pramonės darbi- ninkų (162 tūkst. narių), valstybinių įstaigų kontorų tarnautojų (1,8 tūkst. na-

rių), siuvėjų (133 tūkst. na- rių) sąjungose. Komunistų į- taka auga didžiausioje trans- portininkų ir nekvalfikuotų uarbininkų sąjungoje (1,300 tūkst. narių), kuri dar neseni- niai buvo laikoma Bevino "tėvonija": iš 38 šios sąjun- gos vykdomojo komiteto narių — 10 komunistų.

Maždaug ketvirta dalis lai- vų ir masinų statybos pra- monės profesinių sąjungų konfederacijos vykdomojo komiteto sudėties — komu- nistai. Komunistai turi žy- mią įtaką taip pat ir kalna- kasių, geležinkelininkų, pre- kybos ir paskirstymo tinklo tarnautojų, mokytojų, pašti- ninkų sąjungose. Ketariose profesinėse sąjungose — kal- nakasių, elektros pramonės darbininkų, liejimų, gaisri- ninkų — komunistai išrinkti generaliniais sekretoriais; tautines profesinės sąjungos generalinio sekretoriaus pos- tą anglių darbininkų sąjūdis laiko "pagrindiniu". Profes- nių sąjungų Londono tary- bos vykdomajame komitete komunistai turi daugumą. Leiboristų lyderiai šaukte šaukia apie "komunistų in- trigas ir samokslus" profes- inėse sąjungose. Buvo pla- čiai organizuotas komunistų piudymas, kuris pasiekė aukščiausią laipsnį, kai Mor- ganas Filipšas ragino išva- ryti juos iš vadovaujančio profesinės sąjungos darbo. Kampanija, kurią pradėjo Morganas Filipšas pagal tie- sioginį Vašingtono valstybės departamento paliepimą, net anot konservatyvaus laik- raščio "Taims", "be galo ne- populiarį" anglių darbininkų tarpe. Leiboristų lyderių "antikomunizmas" neturi jų tarpe pasisekimo.

Kapitalistų stovykla neri- mauja dėl kompartijos au- gančios įtakos. Daili eks- pres" rašo: "Komunistų į- taka pramonėje dar niekuo- met nebuvo tokia didelė, kaip dabar. Komunistai ir tie, kurie juos palaiko, dar niekuomet neturėjo tiek pa- grindinių pozicijų profesinė- se sąjungose, kaip šiandien".

Anglų tauta rimtai kinta, vyksta daugelio vertybių perkainojimas. Ieškodama išėities iš sustingimo, val- dančioji viršūnė beviltiškai griebiasi to, kas sena. Bet platūs anglių tautos sluogs- niai vis labiau įsitikina, kad Anglija nesuras išėities se- name kelyje.

LAISKAS IŠ KLAIPĖDOS

(Atkelta nuo 3 pusl.)

didelio skaičiaus žmonių. Memelis neturėjo išėjimo į jūrą. Jis buvo pastatytas pa- lei upę. Dabar Klaipėdos raida eis kita, šiaurės kryp- timi. Iš gyvenamųjų kvarta- lų langų bus matyti puikūs vaizdai į beribes jūros erd- ves. Miestas neturėjo cent-

Saugokit 28 Sveikata

Rašo Dr. J. J. Kaskiaučius
330 Summer Ave.,
Newark, N. J

Kaulų suminkštėjimo liga — osteomalacija — laikotar- piais pasitaiko užėiti. Gali ja susirgti jaunas ir senas. Pa- eina nuo stokos vitamino D — saulės šviesos vitamino. Ligoniu reikia vartoti šito vi- tamino D didžiulėmis dozė- mis, bent keletą dienų. Rei- kia, žinoma, ir visokių vita- minų. Visokių vitaminų pi- liules reikia vartoti kad ir visą gyvenimą.

Neščios moters mityba yra visų svarbiausias veiks- nys ir pačios moters ir jos būsimos kūdikio sveikatai. Pačiai neščiai moteriai, nuo pilno, gerai balansuoto mai- sto, su visų vitaminų gausa, lengviau esti sėkmingai per- leisti sunkias dienas, leng- viau gimdyti ir lengviau su- silaukti sveiko, gražaus kū- dikio. Su gera mityba, neščiai moteriai nereikia tasy- tis, žiaukčioti, ventti. Po gimdymo tokia moteris grei- čiau atsigauna ir sutvirtėja. Gera neščios moters mityba padeda patį svarbųjį pamatą jos vaiko sveikatai per visą jo gyvenimą.

Negabūs, netikę vaikai žy- miai pasitaiko nuo gero maisto. Geriau pradeda veiki- ti jų protas, geriau jiems ta- da sekasi mokytis, ramesnis pasidaro jiems būdas, nebetokie pikčiurnos, išdykėliai ir neklaužados pastovesni pasidaro jų sąjūdžiai, nervi- niai ir psichiniai reiškiniai. Prie paprastos tokio netiku- sio vaiko dietos reikia pridėti dar ir glutaminės rūkščių vitaminų. Vitaminų papras- tai priskiria gydytojai kū- dikiui — kiekvienam kūdi- kiui nuo pat pirmųjų dienų, kokių lašų pavidale. Vitami- nų būtina reikia vaikams ir paskiau. Vitaminų piliulės arba tabletės patogiau, pi- giau atseina, ir jos pasto- vios.

Jis kuriamas ties dešiniu Dangės upės krantu. Centri- nėje aikštėje, susijusioje magis- tralėmis su svarbiausiais miesto objektais, bus pasta- tytas didelių administracinių pastatų ansamblis. Įrengia- mi nauji skverai ir parkai. Klaipėdoj, Nėrijoj, puikiuose kopose išaugs nauji kurortai.

Uostamiestis kasdien glau- džiai susijęs su kitais TSR Sąjungos jūros miestais, kas kart vis labiau apčiuopiamai ir regimai junta save dalyviu didžios Tarybų šalies staty- bos.

(Bus daugiau)

29 Augmeninė Chirurgija

Sovietų gamtomokslininkas F. Zorinas aprašo idomias skiepijimo operacijas, kurias jis ir bendrai darė Soči subtropinių augalų stotyje. — Subtropinėmis yra vadinamos šiltos vietos, arčiau karštajam-tropiniam žemės ruožtui.

Zorinas tatau sekamai apsaugo:

— Per daugelį darbo metų Soči bandymų stotyje dažnai skiepijome augalus. Stebėjimai, kaip vystosi įskiepyti augalai, yra idomūs platiems žmonių sluogsniams. Apie kai kuriuos tų stebėjimų mes čia papasakosime.

Mandarinų Medelis su Lemono Šaknimis

Šalia mano buto laugo mandarinų medelis, kuris staiga susirgo labai pavojinga liga — gomozė. Aplink jo šaknims kakleli apmirė žievė, ir augalas turėjo neišvengiamai žūti. Aš ir sodininkas, kuris daugelį metų dirbo pas Mičuriną, didį gamtos mokslininką, nutarėme žūt-būt išgelbėti tą medelį.

(Mandarinas yra panašus į orinžį vaisius, tik mažesnis.)

Su žemėmis iškasėme du laukinės citrinos (lemono) augalus ir pasodinome juos abipus susirgusio mandarinų medelio. Prisdintų augalų viršūnes nukirpome įstrižai; įtvėrėme tuos augalus po mandarinų medelio žieve aukščiau nesveikos vietos; tvirtai aprišome plaušais ir užtepėme vartojama soduose smala.

Nuo to laiko prašlinko dvylika metų. Šaknys, su kuriomis pradžioje augo mandarinų medelis, jau seniai mirė, bet vietoje senųjų šaknų yra dviejų prisodintų laukinių citrinų šaknys. Taip mandarinų medis gerai ir auga, nešdamas kasmet daug gerų auksinės spalvos vaisių. Žiūrėk! Ši augalą iš šalies, atrodo, kad jis stovi lyg ant dviejų kojų.

Slyvos ir "Pyčės" Aličos Medyje

Netoli nuo šio mandarinų medžio augo laukinis vaismedis — aliča. Naudos iš jo buvo mažai, bet nukirsti vis dėlto gailėjomės. Pasitariau su sodininku ir ėmėme skiepyti į aličos šakeles įvairių rūšių slyvas. Iš viso įskiepijome dvidešimt tris rūšis slyvų. Praėjo metai, ir buvusiam aličos medyje auga dabar įvairiausių slyvos — geltonos, raudonos, mėlynos ir žalios, apvalios, ilgos ir lašo pavidalo. Slyvų gardumas yra nevienodas, ir jos subręsta skirtingais laikais. Tokiu būdu viename medyje atsirado ištisa vaisių paroda.

Soči šiltojo ruožto augalų bandymo stotyje dirba daili-

ninkas Foma Jakovlevičius. Ties jo buto langu taip pat augo aličos medis. Jis paprašė, kad mes įskiepytume šiam augalui ne tik slyvas, bet ir persikus (pyčes). Taip mes ir padarėme.

Po ketverių metų gavome labai idomų augalą.

Kai dailininkas vasaros metu atveria langą, tai vaisiais apkibusios šakos įsikverbia į kambarį. Žiūri į jas dailininkas ir nežino, ką čia verčiau nurašius — ar pukotą ružavą persiką, ar tamsiai mėlyną slyvą.

Pupelės Keičia Savo Prigimtį

Augalų chirurgija, kitaip sakant, skiepijimo priemonė, gali turėti labai rimtų padarinių.

Mičurinas sakė, kad skiepijant galima išjudinti augalo paveldėtą pamatą, išstumti augalą iš atsparumo būklės ir po to pradėti jį keisti tam tikra kryptimi.

Paprastai manoma, kad skiepyti iš vieno augalo kitam galima tik pumpurus ir kotelius; bet iš tikrųjų galima taip pat skiepyti lapus ir žiedus.

Jeigu augalo žiedai skiepijami nuo vieno augalo kitam, tai vaisiai vystysis iššomis poskiepio lapų ir šaknų; o tai ir bus priežastis, kuri išjudins besivystančių vaisiuose sėklų paveldėjimo pamatus.

(Poskiepis yra augalas, kuriam skiepas prigydomas. Čia kalbama apie tokį paveldėjimą, kur sėklų įgytos naujos savybės yra perduodamos kitai kartai.)

Su tokiomis maždaug minutimis mes pradėjome daryti bandymus su pupelėmis. Neprasiskleidę juodųjų pupelių žiedai buvo įskiepyti geltonosioms pupelėms, o neprasiskleidę geltonųjų pupelių žiedai įskiepyti juodosioms pupelėms.

Kai skiepuose išaugo vaisiai, išviršinis jų sėklų pavidažas pasirodė nepasikeitęs. Juodosios tebuvo juodos, o geltonosios — geltonos.

Vis dėlto mes nutarėme tęsti tuos bandymus dar

dviem ar trim kartom. Vėliau pasirodė, kad mūsų darbas nenuėjo niekais.

Kai juodųjų pupelių sėklos, kurios išaugo ant geltonųjų pupelių, buvo pamirkytos vandenyje, tai pro parbrinkusią tūlų sėklų luobėtę buvo matyti geltono atspalvio ženklėliai. Tas, ko negalima buvo pastebėti sausose sėklose, pasirodė drėgnose. O sekančiose pupelių kartose geltona spalva pasidarė ryškesnė, pastebima jau ir sausose pupelėse.

Mes nustatėme dar vieną idomų reiškinį. Jeigu geltonosios pupelės per tris ar keturias kartas augo ant juodųjų pupų augalų, tai juoda spaiva pasirodys geltonosiose sėklose, nors juodumo bus nelygiai, vienose pupelėse daugiau, kitose mažiau.

Kuo galima visa tai paaiškinti?

Mes manome, jog taip būna todėl, kad geltonosios pupelės, įskiepytos juodosioms pupoms, ankstyvajame išsivystymo laipsnyje atnaujinama savo paveldėjimą, ypač gimą sau paveldėjimą, ypatingą geltonųjų pupelių organizmui. Jos dar pajėgia atnaujinti gėtorąsias pupeles, kurios todėl dar nerodo gymių atmainų.

Bet vėliau išsenka visos geltonųjų pupelių maisto atsargos ir išsitemia šių pupelių sugebėjimas perdūrėti saviems reikalams juodųjų pupų augalo maistą.

Iš juodų pupų šaknų ir lapų nuolat gaunamas maistas stipriai veikia. Geltonosios pupelės todėl nepajėgia išlaikyti, jos toliau vystosi jau kaip naujos pupelės, pagal juodųjų pupų maisto ir paveldėjimo veikimą.

Taip per kelias kartas ir pasikeičia geltonosios pupelės į juodąsias pupeles; pasikeičia ir jų paveldėjimas; tad iš buvusiųjų geltonųjų pupelių auga jau juodos pupos.

(Bus daugiau)

Los Angeles moterys labai gražios, bet ir jos turi bėdų. June Havers yra viena iš daugelio Los Angeles gražuolių, kuriom trūksta vyrų.

32 Pasirašė Sutartį

CALGARY, Alta. — Vasario 21 dieną čia United Mine Workers of America pasirašė sutartį vieniems metams su anglies kasyklomis, pagal kurią angliakasių uždarbis pakeliamas 10 nuosimčių. Prie to, į socialio ap rūpinimo fondą bus mokama nuo tono 15 centų, vietoj 5 centų. Šiaip visos sąlygos pasilieka tos pačios.

Pradėjus derybas, anglies savininkai buvo labai nepalankūs ir norėjo atimti iš mū-

su laimėtus pagerinimus, bet laike derybų suminkštėjo.

Angliakasiai per balsavimus sutartį priėmė. Ji apima tiksliai smalingų anglių kompanijos darbininkus.

Kasyklos dirba 3-4 dienas į savaitę.

J. Kondrotas

LAISKAS 33

Liaudies Balso raštinėje yra gautas iš Brazilijos laiskas adresuotas J. Lasinskiui. Prašome atsimiti ar pranešti kur persiųsti.

Užsitikrinkit Pagalbą Ligoj ir Nelaimėj

Istodami!

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija

VAJUS TĖSIS nuo KOVO 1 iki BIRZELIO 1

Laikė Vajaus Įstojimas Perpus Nupigintas.

Jaunimas nuo 16 iki 20 metų amžiaus Vajaus Metu Priimamas Be Įstojamo Mokesčio

Draugija Turi 11 Kuopų Kanadoje Pašalpomis Išmokėjusi \$60,000

Pašalpos Moka: \$3.50, \$7.00 ir \$10.00 į Savaitę Pomirtinės Moka: \$80.00, \$120.00 ir \$160.00 Nario Mokestis: 35 c., 65 c. ir \$1.10 į Mėnesį

Draugijos Kapitalas Siekia Arti \$22,000

Dėl informacijų kreipkitės:

J. Kevėža, 11 A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

3c TABAKOS FARMOS

100 akrų — 60 akrų tinkamos tabakai, 22 akrai gali būti užsodinti tabaka pagal kontraktą — galima padidinti kontraktą iki 30 akrų — miškas ir ganyklos. Barnė 50 x 30, grynhauzė, 4 kilos, vištynė, visa tabakos mašinerija, traktorius, 2 arkliai, 2 karvės.

Namas turi visus patogumus.

Pilna kaina \$28,500, reikia įmokėti \$14,000.

Tai bargas. Parduodama iš priežasties ligos.

Kreipkitės pas Mr. MOSSEY

R. Teslia Real Estate

1693 Dundas St. W. - Toronto - Tel.: LA. 2612

35 MONTREALO ŽINIOS

Q Nepamirškite 27 d. Kovo

Jau kelis kartus matėme spaudoje apie ruošiamą "Vilijos" choro koncertą, kuris įvyks šį sekmadienį, t. y. kovo 27 d., Žydų salėje 5101 Explanade Ave. (toj pačioj salėj, kur pereitą pavasarį įvyko Toronto "Bangos" choro koncertas ir pereitą rudėnį vyko Liaudies Balso koncertas). Pradžia 2 v. p. p.

Koncertas susidės iš vieno veiksmo komedijos "Mirties Lažybos" ir koncertinės dailės, kuri bus įvairi ir sudėtinga. Šios kolonijos lietuviai esate nuoširdžiai kviečiami choristų atsilankyti į jų ruošiamą parengimą. Jūsų moralė ir materialė parama, — jūsų skaitlingas atsilankymas, priduos jiems daugiau energijos ir noro dirbti šį gražų meninį darbą ir ateityje.

4 Pasekmingas Juozų Balius

Kovo 19 d. Vytauto Klubo svetainėje įvyko balius, specialiai ruoštas Juozų vardadieniui. Žmonių atsilankė nemažai, kurie buvo gražiai priimti ir skaniai pavaišinti, o prie geros muzikos galėjo ir linksmai pasišokti.

Publika buvo pusėtinai įsimaginusi, o ypatingai Juozų ūpas buvo gerokai pakilęs.

3 Apsivedė Helen Gužytė

Kuris laikas atgal, apsivedė Helen Gužytė su lenkų tautybės vaiku Teddy Dupyk.

Linkiu jaunavedžiams laimingo ir ilgo gyvenimo.

2 Išsiskyrė iš Gyvųjų Tarpo

Po ilgos ir sunkios ligos, pergyvenus tris operacijas ir pradėjus sveikti, 16 d. kovo rasta mirusi Elzbieta Levinskienė, sulaukusi 65 metų amžiaus.

Didžiausiam nuliūdimi paliko savo gyvenimo draugą, šešis sūnus ir šešias dukteris. Palaidota kovo, 19 d.

Amžinos ramybės jai! O likusiai šeimai gili užuojauta liūdnoje valandoje.

3 Svečiai, Buvę Montrealiečiai

Buvęs ilgametis montrealietis, o dabar torontietis drg J. Naujokaitis, pora savaitių atgal kelioms dienoms buvo atvykęs pasisvečiuoti į Montrealą.

Jau antra savaitė kai sve-

čiuojasi B. Janauskienė, vieno iš Liaudies Balso vadovų Z. Janausko žmona. Ji čia atkankyti savo senai sergantį tėvą. Ta proga pasimatė su sesute ir švogeriu J. A. Narusevičiais ir su savo buvusiais draugais bei pažįstamais.

Juozapinių baliuje teko matyti kitą buvusią seną montrealietę, o dabar gyvenančią New Glasgow, tai drg. Milevičienė. Ji apsistojusi pas savo gerus draugus — Krupauskus. Mano pabūti kokią savaitę laiko. Drg. Milevičienė, kaip ir visuomet, labai draugiška ir nuoširdi dėl darbininkiško judėjimo.

Juozapinių baliuje teko matyti ir kitą buvusią montrealietę, tai Damutę Grebliauskaitę (Mrs. Froblek), kuri su savo vyru atvyko iš Čikagos aplankyti savo tėvelių ir pažįstamų.

9 Mūsų Ligoniai

Jau eilė metų, kai sveikata pakirsta drg. O. Verbylienei (Viktoro žmonai). Jos sveikata neina geryn, bet prastyn. Šiuo laiku ji skundžiasi, kad jaučiasi labai nusilpusi. Kada draugė buvo sveika ir pajėgi, nemažai yra pasidarbavusi progresyviajame judėjime, ypatingai vakarienių suruošime.

Taip gi gana ilgas laikas, kai skundžiasi dideliu galvos skaudėjimu drg. Edvardas Aleksandravičius, L. B. vartininkės gyvenimo draugas.

Pastaruoju laiku sveikata sušlubavusi jaunuolei Aleksandrai Martusevičaitėi. Jaunuolės tėveliai yra labai draugiški ir nuoširdūs žmonės.

Kiek anksčiau buvo rašyta, kad dd. J. Knistautas ir J. Misevičius skundžiasi sveikatos sušlubavimu. Šiuo laiku abu jau randasi General ligoninėje. Drg. Misevičius ir jo šeima pergyveno sunkų momentą, kuomet jo sveikata kybojo kaip ant plauko, bet šiuo kartu ligonis jau taisosi. Apei drg. J. Knistauto sveikatos padėtį, šiuos žodžius rašant, neturėta žinių.

Susirgo L. Fraitakas, jis skundžiasi skausmu krūtinėje ir nugaroje.

Išsisuko ranką Petrė Štrimaitienė. Ligonė randasi savo namuose.

Visiems linkiu greito pasveikimo.

Minėjo Dešimtmetines Sukaktuves.

Kovo 16 d. drg. J. Vilke-

lienei, pastangomis dviejų naujai atvykusių lietuvių Salės Daukšytės ir Salomės Satkiūtės, taipgi ir drg. J. Kaušylos, buvo suruošta surprizo partija, jos gimimo dienoje ir dešimtmetinių sukaktuvių nuo jos atvažiavimo į šią šalį proga.

Korespondentas

40 BURMOS SUKILĖLIAI APSUPO RANGOON

RANGOON. — Karen tautybės partizanai apsupo pietinę Burmos sostinę, Rangoon didmiestį. Pirm keletos dienų jie užėmė vidurinės Burmos sostamiestį Mandalay.

Karen tautiečiai reikalauja pilnos savivaldybės ir kovoja išvien su komunistais prieš dešiniąją Burmos valdžią, kaip praneša Associated Press.

Farma Pardavimui

Parduodama arba keičiama į namus mieste 120 ekerių farma, su naujais trobesiais ir elektros apšvietimu, tinkama tabakui ir kitiems pasėliams auginti. Žemė skirstos: 80 ekerių dirbamos, 30 ek. miško ir 10 ek. sodybos ir Theamsville upės kranto. Prie gero susisiekimo, nes farma jungiasi su Nr. 2 Highway. Didesni miestai: London už 37 mylių, Chadam už 35 mylių. Už pusės mylios Wardsville miestelis, kur yra: pradžios ir aukštesnioji mokykla, bažnyčia, krautuvės ir kt.

Smulkesnės informacijos reikalu rašyti: Dan. Balaišis, R. R. 2, Wardsville, Ont.

Telefonas: HE. 3466

42 VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

43 Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

44 WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRemore 6679
VERDUN, QUE.

36 D.L.K. Vytauto Neprigulmingo Klubo ŠOKIAI

vyksta

KIEKVIENĄ SEŠTADIENĮ
Klubo Svetainėje
2161 St. Catherine St. E.

Šokiams griežia Sądausko Orkestra
Vynas, Alus ir Degtinė

Visi esate nuoširdžiai kviečiami atsilankyti

Pradžia 8 v. v. Išanga 50 c.
Rengėjai

Tel.: BELairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak.
ir sulig susitarimo, išskiriant seštadienius ir sekmadienius.

37 Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turtu savo ligoninę, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

38 Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėje Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių L'gų ir Akuščerijos

5537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietu

39 Tel. EA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p.,
7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

KAS

45

Darbinis išsilaukimas nis tvirtu priklausos sispietusiu, ku pasiau mo ir Liau minė padė šimtai dra tūkstančia mia jį, Be raščio liki mas. Tar tarpyje Li gai nepali laikraštį. mai.

A. Galk kuris pra lė dėl Lia \$200 auk naujų skė rašo: "Ko sudarę su Liaudies šiais, 1949 siminės, k nesiai, ka sveikavim prašydami parinkti b kata leis, ti tam til Balso par A. Galka tai jau p bar visi p palinkėkin sveikatos.

Paul L. Ont., nors laimės m jam su su ka nuo v Champlea dėkodama už padėju kais su prisiuntė \$2.00 auk M. Sulk Mass., ra piniginę \$10.00, ta numerata truputį p lavimą gražus nu pora mėr Laiškiuka linkėjima Kanados buotojam Julius zilija, tar šo: "Pra vardu čiams ir rie užpr Liaudies padėkoki liečių dra (Dedhan brooklyn didžiajan kuris vis aukojo r Toks b amerikio lošia sva tuvių der jos Sao F

KAS KAIP REMIA LIAUDIES BALSĄ

Darbininkiškų laikraščių išsilaikymas ir jų ekonominis tvirtumas daugiausia priklauso nuo apie juos susispietusių progreso šalininkų pasiaukavimo. Ant to ry-mo ir Liaudies Balso ekonominė padėtis. Laike vajaus šimtai draugų darbuojasi ir tūkstančiai darbo žmonių remia jį. Bet su tuo dar laikraščio likimas neišsprendžiamas. Tarpvajiniame laikotarpioje Liaudies Balso draugai nepalieka užmirštu savo laikraštį. Štai jų atsiliepi-mai.

A. Galkus, philadelphietis, kuris praeitais metais sukė-lė dėl Liaudies Balso apie \$200 aukų ir gavo keliolika naujų skaitytojų, vėl mums rašo: "Kokius planus turite sudarę sukėlimui finansų dėl Liaudies Balso išlaikymo šiais, 1949 m.?" Toliau, pri-siminęs, kad jau keturi mė-nesiai, kaip kenčia dėl ne-sveikavimo, laišką baigia prašydamas prisiųst aukoms parinkti blankelių: "Jei svei-kata leis, aš bandysiu sukelti tam tikrą sumą Liaudies Balso paramai". O kad drg. A. Galkaus žodžiai netušti, tai jau puikiai įrodyta. Da-bar visi progreso šalininkai palinkėkime jam geriausios sveikatos.

Paul Laikas, Missinabie, Ont., nors po skaudžios ne-laimės mainose, kas nulėmė jam su sunkiai sužeista ran-ka nuo vasario 15 d. būti Champleau ligoninėje, iš kur dėkodamas Liaudies Balsui už padėjimą susisiekti laiškais su broliu amerikiečiu, prisiuntė laikraščio paramai \$2.00 aukų.

M. Sukackienė, Worcester, Mass., rašo: "Siunčiu jums pinigine perlaidą sumoje \$10.00, tai mokėstis už pre-numeratą dviem metams ir truputį pabaudos už pasivė-lavimą atsinaujinti." Tai gražus nusibaudimas už apie pora mėnesių pasivėlavimą. Laiškuką baigia: "Širdingi linkėjimai jums ir visiems Kanados pažangiems darbuotojams".

Julius D., Sao Paulo, Bra-zilija, tarp kita ko laiške ra-šo: "Prašau padėkoti mūsų vardu broliams kanadie-čiams ir amerikiečiams, ku-rie užprenumeravo mums Liaudies Balsą. Ypatingai padėkokite nuo mūs brazi-liečių draugams R. Naurai (Dedham, Mass. — Adm.), brooklyniečiui V. Bunkui ir didžiajam Lietuvių Draugui, kuris visą šimtą dolerių pa-aukojo mums LB užrašyti. Toks brolių kanadiečių ir amerikiečių pasiaukavimas lošia svarbią rolę tarpe lie-tuvių demokratiškos koloni-jos Sao Paulyje".

J. N. Kisieliai, Mt. Bryd-ges, Ont., atsinaujindami prenumeratą dviem metams prisiųsdami \$3.00 aukų, ra-šo: "Kai ruošite Liaudies Balso pikniką, tai mes pasi-y-sime fruktų". Tai kilnus pa-siaukavimas ir puikus para-ginimas jau nuo dabar pra-dėti ruošti prie vasarinių Liaudies Balso parengimų.

LLD Dvyliktos Apskrities konferencija, įvykusi vasario 13 d., Scranton, Pa., per P. Šlekaitį prisiuntė \$10.00 aukų.

Barštaitienė, Toronto, per Sodonį pridavė \$1.00 aukų.

B. Yvanauskas, Toronto, grįžęs iš miško darbų lankė-si Liaudies Balso raštinėje, atnaujino savo giminėms LB prenumeratą dviem metams ir paaukojo laikraščio para-mai \$2.00.

Ch. Pempė, Wardsville, Ont., lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą ir paaukojo dėl laikraščio ir KLNK už brošiūrą po \$1.00.

V. Remdeika, Toronto, per R. Antanavičienę užrašė me-tams Liaudies Balsą lietu-viui Australijon.

G. Paliliunas, Winnipeg, Man., prisiuntė Liaudies Bal-sui ir KLNK už brošiūrą po \$1.00.

J. Sakal, Toronto, grįžęs iš miško darbų lankėsi LB raštinėje ir paaukojo laik-raščio paramai \$2.00.

M. Zurauskas, Bourlema-que, Que., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė au-kų \$1.00.

F. Kazokas, Lethbridge, Alta., prisiuntė naują pre-numeratą.

A. Puzara, Rodney, Ont., atsinaujindamas p r enume-ratą, prisiuntė nuo savęs ir nuo S. Stankienės po \$1.00 aukų.

K. Zala, Windsor, Ont., pri-

siuntė pluoštą atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Ba-bilo \$1.00 aukų.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Kri-siuono \$1.00 aukų.

J. Kevėža, Toronto, minė-damas metinę sukaktį nuo mirties savo žmonos Uršu-lės, parėmė Liaudies Balsą su \$10.00 aukų.

M. Šimonienė, Toronto, lankėsi LB raštinėje ir atsi-naujindama prenumera tą, paaukojo \$1.00.

B. K. Karosienė San Le-andro, Calif., atsinaujindama prenumeratą, prisiuntė \$1.50 aukų.

L. Balčiūnas, Red Lake, Ont., prisiuntė naują ir at-naujintų prenumeratų ir nuo savęs ir P. Žebrausko po \$2.00 aukų.

V. Bunkus, Brooklyn, N. Y., prisiuntė keliolika at-naujintų prenumeratų ir \$2.-50 surinktų aukų. Aukojo: Ch. Grybas \$1.50 ir du rė-mėjai po 50 centų.

Tony Bruzas, Port Arthur, Ont., atsinaujindamas pre-numeratą, prisiuntė \$8.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Sklenys, A. Zaluba, J. Sargautis, F. Tumėnas ir T. Bruzas po \$1.00; šeši rėmė-jai po 50 ct.

K. Klibas, Chicago, per "Vilni" atsinaujino prenu-meratą ir paaukojo 50 ct.

A. Lausevich, Milwaukee, Wis., atsinaujindamas pre-numeratą, prisiuntė \$1.50 aukų.

R. Braus ir J. Stanley, ro-chesteriečiai, J. Sklenys, portarthurietis, R. Antana-vičienė ir V. Strazevičius, to-rontiečiai, ir E. Morkevičie-nė, montrealietė, gražiai pa-sidarbavo prenumeratų at-naujinime.

Du naujai atvykę į Kana-dą lietuviai patys užsiprenu-meravo Liaudies Balsą.

Visiems už pasidarbavimą ir paramą, tariame širdingą ačiū.

Administracija

VYKSTANT Į EUROPA
GERIAUSI JUMS PATARNAVIMĄ SUTEIKS

9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: Lancaster 8789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname afidevitus dėl imigracijos, pasportus, visas, sutvarkom maršrutus.
Persiunčiam į visas pasaulio dalis pinigus, parūpinam perkal-bėtojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuoma, parduodam visokią apdraudą, laivų tiketus.

J. E. JISA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kalba ir Lietuviškai)

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas
WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė
Atliekam Visokius Taisymo Darbus

5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

50 Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager

46 ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prusus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS
3000 VERDUN AVE. — VERDUN
Tel. HE-MLOCK 2797

51 NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS
Otto Ramanaukas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: VI. 6373 **47** 6668 DeLorimier Ave. Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliunas

General Insurance — Visokiausia Apdrauda

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse. Pildau valdiškas blankas, darau vertimus ir t.t. Valandos:
Pirm. ir Ketvirt. vakarais, ir pagal susitarimą

52 VICTORIA
CLEANERS & DYERS CO.

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.
Palmame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

J. DOVYDAITIS

53

PRAŽŪTIES MIESTAS

(Taša)

Dešimtcečio dienraščio, vardu "Idomjos žinios", leidėjas ir redaktorius vėl sumuko visu sunkiu savo kūnu į kėdę ir paraudusiomis akimis žiūrėjo į nevykėlį reporterį. Šeiminko pirštai baksnojo į stalą, ko tik neišskeldami kibirkštis. Apsigavo! Kai Viktoras Skirgaila, dėmėtu lietpalčiu, gutaperčine apikakle, lyg pelės uodegą, ploną juostelę parbarzdėje pasirišęs, pas jį atėjo, — tada atrodė, kad šiuo žmogumi galima bus padaryti biznį. Skirgaila, kaip laisvas kiausytojas, lankė tada universitetą, mokėjo dvi svetimas kalbas, valdė plunksną ir pagamino pradžiai dvi neblogas atkarpas: "Apie raišą knygų pardavėją" ir "Prekymetis ir jo žmonės".

Juodu susitarė. Už pietų talonėlį ir tris litus Skirgaila išvers puslapį žinių iš Rygos laikraščio, kasdien duos po reportažą, pavadinimu "Nepaprastieji miesto įvykiai", ir dar į kronikos puslapį po 10 įdomių žinučių.

Išbadėjęs, kiaurais batais studentas penkias dienas laktė kaip vėjas po įstai-gas, skraidė plunksna, kad net popierius rūko, rašė, vertė, taisė korektūrą. Paskui išsisėmė, pradėjo rašyti į savo laikraštį tai, kas ne tik nebuvo sensacinga, bet dar-gi pavojinga. Vakar reikėjo visai išmesti jo straipsnelį "Savanoris dugne". Šiandien vėl nė vienos vagystės, nė vieno išprieštartavimo, nė bylos iš teismo; o atkarpai burna, nors buvo dar jaunas ir pekingas. Jis laikė riešukčius pernykščių, supuvusių lapų ir plonai unkstė:

— Ššš... ššš... Būbt ir nėra! Atsargiai, nelisk! — paskui staiga apsisuko ir dingo tamsoje, tik buvo girdėti jo skubūs žingsniai, bet ir tie išnyko, plūstelėjus lietaui

— Vėl neramus Paukštė! — nusikvatojo tinkuotojas. — Laksto, dūksta tiek metų, o pikto niekam nė pirštu...

Paukštė buvo senas kanalizacijos darbininkas. Prieš kelerius metus jį buvo užgriuvę kanale. Atkasė netrukus, bet sienos plyta sužeidė galvą; nuo to laiko jis ir klajoja, lydimas vaikų, kažką murmedamas, džiaugdamasis skiedra, žolių sauja, vabalu... Niekam jis pikto nedarė, tai niekas jo nė nelietė.

Vos nutilo pamišėlio žingsniai, čia pat reikėjo ir skirtis. Skirgaila pasuko į savo pusę. Jis gyveno — arba, teisingiau sakant, turėjo gul-

tę gyvenimą, jautė kur buvo atvira žaizda, o meluoti ir veidmainiauti nemokėjo.

Po rtių dienų Skirgailą atleido. Vakare grįžo jis į priemiestį už forto, pasista-tes apikaklę, prausiamas šilto pavasario lietaus.

Dar iš tolo jis girdėjo, kaip užkimę balsai rėkė į tamsius laukus. Išgėrė vyrai šlitinavo purvinoje gatvelėje, atsimušinėdami į tvorą, ir traukė vieną ir tą pačią dainelę:

Rozalija, Rozalija,
Važiuojam į Braziliją!...

Išgirdę besitartinantį Skirgailą, dainininkai aptilo.

— Faraonas ar saugumas? — ištare vienas.

Mažas, ilgom rankom, kal-kėmis apsitaškęs senis apsi-dairė:

— Du protokolus jau turiu. Trečio nebus, kaip dievą myliu, nebus!... — Jis koja pašliužinėjo tamsoje ir pakėlė akmenį.

— Nuo seklių nei darbe, nei namuos nėra sveikatos! — Duokim, vyrai, į kaulus, jei prisikabins!...

Paskui pažino Skirgailą: — O, rašytojas mūsų!... Iš kur tu, balandėli?

— Kada mes su tavim pusbutelį padarysime?...

— Ar neturi laikraščio? Bobai į spintą reikia paties-ti!

Paskui jis sutiko dar vieną vėlyvą kelivį, kuris iš-ėjo iš tamsos, susivėlęs vien-plaukis, su lašais, kaip sidab-ro rutuliukai, ant ilgų, skys-tų ūsų ir barždos, vienodai neskutamų ir nešukuojamų. Vyras lingavo, pakreipęs galvą, šypsodamasis bedante burna, nors buvo dar jaunas ir pekingas. Jis laikė riešukčius pernykščių, supuvusių lapų ir plonai unkstė:

— Ššš... ššš... Būbt ir nėra! Atsargiai, nelisk! — paskui staiga apsisuko ir dingo tamsoje, tik buvo girdėti jo skubūs žingsniai, bet ir tie išnyko, plūstelėjus lietaui

— Vėl neramus Paukštė! — nusikvatojo tinkuotojas. — Laksto, dūksta tiek metų, o pikto niekam nė pirštu...

Paukštė buvo senas kanalizacijos darbininkas. Prieš kelerius metus jį buvo užgriuvę kanale. Atkasė netrukus, bet sienos plyta sužeidė galvą; nuo to laiko jis ir klajoja, lydimas vaikų, kažką murmedamas, džiaugdamasis skiedra, žolių sauja, vabalu... Niekam jis pikto nedarė, tai niekas jo nė nelietė.

Vos nutilo pamišėlio žingsniai, čia pat reikėjo ir skirtis. Skirgaila pasuko į savo pusę. Jis gyveno — arba, teisingiau sakant, turėjo gul-

tą ir kampą ant stalo kny-goms susidėti — pas kritu-sių gyvulių dyrintoją Matu-kutį, kiek sulinkusį, raukšlė-tu kaklu, mažom, rudom akim ir dideliu pilvu senuką. Čia gyveno dar malkų san-dėlio darbininkas, pavarde Vanagas, dervos maišytojas iš pabėgių mirkyklės, pajuo-dęs ir mazutu persisunkęs Kurgys, o be to Matukaičio du sūnus: Antanas — moki-nys dildžių fabrike, ir Ipoli-tas — kaulų džiovos suga-dintomis kojomis, ligos iš-čiulptas, kaip nugrauztas žu-vies nugarkaulis, liesas ber-niukas, baises knygų mėgė-jas. Šeiminkavo sena mo-terėlė, puskurtė teta Felici-ja, dyrintojų giminaitė, ku-ri kas antra diena bėgdavo išpažinties. Buvo dar vienas šeimos narys — Antosė, se-nio duktė, devyniolikmetė, smulkių, stačių pečių, spin-dinčiomis žalsvomis akimis ir minkštais gelsvais baltais plaukais, kurie išaugo dailūs ir sklaidės bangomis, slėpda-mi jos plonutį kaklą. Ji, kaip senis Matukutis, sakydavo, "nusidavė nei į šį, nei į tą" — nė tai stiklinis blizgutis, nei tai popierinis angeliukas iš žaislų krautuves. Dėl to mergaitė išleido tarnauti į ponų namus, o pateko jį pas rangovą Gurauską. Kadangi tarnybos vieta buvo netoli, Antosė dažnai parbėgdavo į tėvo namus, linksmu plonu-čiu balsu pasakodavo, kiek visokių blizgančių indų ten, valgomą spintoje, ir kokius kalnus jai reikia suodėti prieš kiekvieną svečią šakučių, taurelių ir lėkščių. Ant vir-šaus, girdi, pati mažiausios lėkštelė — sardinėms, o apa-čioje rimta, plati melsvai rausva — apelsinų žieviems.

Šį vakarą Skirgaila buvo tiek įsigalvojęs apie savo rei-kalus, jog iš pradžių nė ne-pastebėjo, kad Antosė — taip dar niekad nėra buvę — kriksojo kampe. Šiuo metu juk reikėjo jai būti darbe!...

Mergaitė buvo rūsti, užsi-dariusi ir, įsmeigusi akis į medinį stalą, tylėjo. Viršum jos spraksėjo lemputė, ir at-rodė, kad per jos minkštus plaukus slinko nesibaigian-čios šešėlinių paukščių vir-tinės.

Priešais ją sėdėjo Vana-gas — aukštas, plačiu, šiek tiek priešakin išsimušusiu smakru — ir iš padilbų žiūrėjo pro gauruotus antakių miškelius į Antosę. Jo saulė-ideginta kakta prietėmyje atrodė tautum suočina. Dr-bar jį buvo susiraukšlėjus, kaip senio, nors vyras bū-tik dvidešimt dvejų met

Visi žinojo, kad Vanagas — tylus ir mažakalbis, savo g-

venime tik du ar tris kartus išgėręs, taupus iki šykštu-mo vyrukas — seniai aki-mis vadžiojo Antosę, kar-tais su ja sekmadieniais ei-davo pasivaikščioti, bet ir tada tik murmedavo ir raus-davo. Niekas neabejojo, kad Vanagas stipriai domisi An-tosė, gal būt, toje savo diel-ėje, sunkioje galvoje spren-džia net ir kažką rimto, nes kartą Kurgiui buvo pasakęs:

— Kai surinksiu tris šim-tus, ieškosiu gyvenimo drau-gės...

Teta Felicija, maišydama košę, taip pat žiūrėjo į mer-gaitę.

— Pas poniją ar ne metas? Ką tu manai, juk šiočia die-na. Svečiai, patalą kloti...

Antosė vis tylėjo. Kartais jos žvilgsnis pasidarydavo kažkoks tolimas, drumstas, o mažutės, apskritos lūpos iš-blykšdavo, ir tada ji jas kan-džiodavo, pamažu, skaudžiai.

Senis taisė akinių ausele ir taip pat, prisimerkęs, trumparegėm akim tyrinėjo keistai besielgiančią dukterį.

— Ar tik nesudaužei ko-nio ponios Natalijos vazono? Atsargiai su jais. Ponų jie labai branginami... Neliks tavo algos, o mano kelnės jau visai sudilo.

Šį vakarą ji atrodė, kaip gėlė prie kelio, kurią apnešė dulkių debesys — lyg aimanuoti norėjo, lyg šauktis kažkieno pagalbos.

Už lango pasigirdo moters klyksmas ir storas, piktas vyriškio balsas:

— Papiausiu, g y v a t e! Duok pinigų!...

Pažino, kas tokie ten vai-dijosi. Tai Tomas Liekna, batišuvys iš fabriko, kuris pasigėręs mušdavo savo žmoną kur bepataikydamas. O iš ryto, išsipagiriųjęs, verkdamo ir bučiuodavo jos sudaužytą veidą, atsiprašinėdamas ir priesaikaudamas niekad taip daugiau nedaryti, tegul gi dievas kirstų jam už tai jo kvailą galvą.

Staiga Antosė atsistojo, sudrebėjo, tartum išbudus. Gal būt, spiegiantis moters klyksmas, batišuviiui tštant žmoną už plaukų, jai pasida-rė nebepakeliamas.

— Palydėk, Viktorai, ma-ne, — pasakė ji, skubiai, baugiau žiūrėdama į tamsią naktį.

Vanagas sujudėjo, o jo kakta, rodos, dar žemiau nusileido. Lyg užgautas į atvi-rą sąpą, jis pažiūrėjo į An-tosę, paskui į Skirgailą. Kro-viko žvilgsnis buvo piktas. Paskui jis panarino galvą tarp rankų ir, rodos, nieko daugiau nenorėjo girdėti.

Keistas buvo Skirgailai šis kvietimas, nes Antanas žinojo, kad Antosė — tili Va-

nagas ir kad ji pati tai žino. Neilgai ėjo jie drauge. Vos pradėjo kilti į fortą, mergai-tė ėmė virpėti, staiga sugrie-bė Viktorą už rankos, lyg patraukė atgal, tarsi kviestų neiti į tą pusę. Paskui ji sukūkičio plonu griaudžiu balseliu, atsitraukė nuo Skir-gailos ir nubėgo į kalvą. Po minutės jos lieknas kūnelis jau dingo nakties juodumoje...

Skirgaila pavaikščiojo ger-ras dvi savaites be darbo. Jis praskolinio tetai Felici-jai, kuri tyčia imdavo kosė-ti, kai tik ji pamatydavo. Kartą senė netgi numetė jo knygą nuo stalo ir nusigrėžė nieko nepasakiusi. Bedarbis suprato, kad tiems žmonėms jis darosi nebepakeliamas našta, tuo labiau, kad jie ir dabar dar vakare jam visa-da padėdavo dubenėlį ir krėsdavo sriubos samtį, tokį pat, kaip ir kitiems, kurie dirbo ir parnešdavo sauja žvangučių.

Pagaliau Skirgaila gavo darbą — sąskaitininku ma-nufaktūros sandėlyje. Jo ran-ka rašydavo pracūziško šilko pavadinimus, Manchesterio vilną, nesuskaitomus bosto-no metrus, baisingas jų kainas, nors pats jis baigė trin-ti paskutinio švarko ranko-ves.

(Bus daugiau)

54 Paieškojimai

Aš, Walter J. Wychunas, paieškau savo brolio Kazimiero Vaičiūno, kurs 16 metų atgal gyveno Havanoj, Kuboj, bet turėjo intenciją vykti į Kanadą. Jis gimė Kaune, išvyko Smetonos režimo laikais. Prašau atsishaukti arba pranešti, jeigu kas žinote apie jį.

Walter Wychunas
1245 Laguna St.
San Francisco, Calif.

Paieškau brolio Adomo Bražiūno, kilusio iš Ukmergės apsk., Kurklių valsčiaus, Gudelių kaimo. Į Kanadą atvykęs 1927 metais.

Prašau atsilipti arba pranešti, jeigu kas žinote, šiuo antrašu:

Bronius Bražiūnas,
1002 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Paieškau pusbrolio Prano Gasio, paeinančio iš Šiaulių apskrities, Meškučių valsčiaus, Noreikių kaimo. Gyveno Brazilijoje, Sao Paulo mieste.

Prašau atsilipti šiuo adresu: V. Duđonienė, R. R. 1, Simcoe, Ont., Canada.

55

Ana...
išvažiav...
zino avie...
tadieni...
nereiki...
minai...
šimts m...
rai bėgi...
bėginė...
žutėlė...
stora b...
le ir sa...
bet keli...

Tod...
mas gr...
nesistri...
tuvos...
važiava...
ilgai tr...
mis atle...
ras iš...
berazur...
majį be...
jūsų B...
ten atsi...
Ats...
spėjo už...
prisimin...
lei dar t...
jo duše...
kūno, p...
užsimet...
ir, vuod...
plakdar...
kinėdan...

— Ta...
tu mane...
pasiteir...
— N...
riktelė...
— Ta...
velneliu...
murdyk...
tos sma...

— Ta...
tu mane...
pasiteir...
— N...
riktelė...
— Ta...
velneliu...
murdyk...
tos sma...

56
Tarp...
Siund...
pini...

438 &

Tel. 57

Vestuv...
Savinė...

58

Auk...

455-

55. Ispūdžiai Pekloje

(Feljetonas)

Anądien jūsų Dėdė Vincas išvažiavo atžymėt savo limozino dvidešimts pirmąjį gimtadienį, ir persitikrinti, ar nereikalingi jam kokie vitaminai, kad dar koc dvidešimts metelių galėtų taip gerai bėginėti, kaip iki šiol kad bėginėdavo. Diena buvo gražutėlė, žemelė tūnojo po nestora balto sniego antklodėle ir saulutė šiltai kvėpavo, bet kelias buvo slidokas.

Todėl jūsų Dėdė, turėdamas gražaus česo, važiavo nesistruošydamas, anot Lietuvos kaimiečių tarmės, — važiavo su razumu. Bet neilgai trukus, vienas berazumis atlėkė priešais, o antras iš paskos. Gi antrasis berazumis, lenkdamas pirmąjį berazumi, movė tiesiai į jūsų Dėdės Vinco autą! Kas ten atsitiko, jis nieko nežino. Atsimena tik tiek, kad spėjo užsimerkti, tai ir visas prisiminimas, jo kūne dūšelei dar tebėsant. Bet kaip tik jo dūšėlė spėjo išsituokti iš kūno, pačiuo jį velniūktis, užsimetė sau ant sprando ir, vuodega pats save pasiplakdamas, skuto net pasišokinėdamas.

— Tai kur dabar, velneli, tu mane neši — į peklą? — pasiteiravo jo dūšėlė.

— Na ir ne į dangų! — riktelėjo velniūktis.

— Tai jau būk toks geras, velneliuk, koc iš karto, nemurdyk mane į labai karštos smalos katilė. . . Kaip

kiek apsiprasiu, tai galėsi, kad ir į karštesnę smalą įkišti.

— Durniau! Pekloj smalos dabar jau nė ant skaudamo dančio uždėt nerastum!

— Aure, kaip! Tai kuom dabar dūšias šutinatė, kad smalos nevartojate?

— Jų niekas dabar nešutina. . . Jos dabar mus, velnius, šutina, o ne mes dūšias.

— Kaip tai?!

— Visai paprastai: dūšios sukėlė revoliuciją, nuvertė Licipierį nuo sosto, išsirinko savo prezidentą, išgriovė smalos katilus, o jų vieton įsitaisė šilto vandens prūdus, dūšioms maudytis.

— Ar tik nemeluoji, velniūktis? Jeigu taip, tai ką jūs, velniai, dabar veikiate?

— Ugi tą, ką ir jūsų revoliucijos išprausti valdovai, ponai, karaliai bei kitoki dykaūoniai veikia. Skirtumas tik tame, kad jūsiškiai, nepakęsdami naujos tvarkos, gali pasikart, nusišaut ar prisigirdyt. O mes nė tos laimės neturime, kad galėtume nusižudyti.

— Nejaugi tai būtų tiesa, ką tu sakai?

— Hm. . . Jeigu nebūtų tiesa, tai aš ant tavęs jočiau, o ne tu ant manęs.

Jūsų Dėdės dūšėlė dar norėjo ką tai sakyti, bet dirselėjus į velnio rage įtaisytą spydmyterį ir pamačius, kad velniūktis bėga šimtą tūkstančių mylių per valandą, a-

biem rankom įsikibo velniu. . . į ragus ir atsidavė likimui.

Velniūktis, prilėkęs prie geležinės kortinos, prie kurios stovėjo du velniai su raudonai įkaitintomis šakėmis rankose, taip staiga sustojo, kad jūsų Dėdės dūšėlė nusiragožiavo nuo jo sprando, bet jis greitai nustvėrė ją už rankos, pasikėlė geležinė uždanga, velniūktis įsitempė ją į vidų ir, rodydamas į kampa, pakuzdėjo:

— Antai, kampe guli Licipierius. Eik, nusilenk prieš jį ir atsirekomenduok kas toks esi. Nors jis neturi jokios galios, bet jeigu naujas pilietis jam nepasiklenioja bei neatsirekomenduoja, tai jis pradeda siusti, trunkytis ant lenciūgo, kad net visa pekla pradeda drebėti.

Kaip tik jūsų Dėdės dūšėlė prisiartinio, Licipieris piktai suurzgė, parodė išpuviusius dantis, atsikranksčius nusišpiovė į spitūno vietoj padėtą jo paties karūną, atsisistojo, pasiraizė ir pradėjo kasinėti savo nuplikusius šonus. Per jo šnerves ir storo retežio grandį, buvo perversa geležinė rinkė, o antras galas retežio pritvirtintas prie geležies stulpo. Gi pats peklos karalius, tarsi persekė šuo, perkaręs, nuplikusiais šonais, nudaužytais ragais, iš piktumo nusikramtęs net savo vuodegą, o retežių bekramtydamas, išsilaužęs ir dantis.

— Sveikas, peklos karaliau! Aš esu Dėdė Vincas ir nužemintai prašau jūsų mylistos priimti mane į savo padonų skaičių.

Licipieris vergiškai nusišypojo, atsikosėjo ir vėl pasinešė nusišpiovė į savo karūną, bet, tarsi ką atsiminęs, susilaikė ir nusišpiovė ant sienos. Po tam vagiškai apsižvalgė, pasimojo jūsų Dėdės dūšėlę artyn, prikišo savo snukį jai prie ausies ir,

tarsi anas žaltys Ievą, pradėjo gunųti prie piktadarystės:

— Prieteliuk. . . Matai ko aš susilaukiau? Sukilo prakaitos dūšios, prirakino kaip šunį prie stulpo, velnius pavertė savo tarnais, išsirinko savo prezidentą, išgriovė visus mano įrengimus ir pekla pavirto jų rojum. Taigi, prieteliuk. . . Aš rengiuos prie atgavimo savo karališko sosto. Visi velniai jau suorganizuoti, tik laukia sukilimo trūbos balso, bet. . . Kadangi velnių randasi tik vienas bilijonas, tai nors jie turi kietus ragus ir skaudžias vuodegas, bet prieš šimtą sykių didesnį dūšių skaičių sukilimą vistiek prakūstume. Tai būk toks geras ir sukelk bent porą bilijonų dūšių prieš dabartinę tvarką. Jeigu perversmas nusišeks ir aš vėl atgausiu savą karūną bei sostą, tu gausi ministerių pirmininko skiaurę!

— O kaip dūšios atsineš link dabartinės tvarkos, a daug randasi nepasiganėdinančių?

— Nepasiganėdijimą jom reikia įkalbėti, visai niekinant šią tvarką. Prižadėt jom visokių kvailysčių, visiškos, be jokios disciplinos laisvės gavimą ir tam panašiai. O kaip paimsime valdžią vėl į savo rankas, mokėsime išpildyti ir savo prižadus. . . Huh, huh, huh! — nusikvatojo jis ir dadėjo: — Neribota laisvė, vėl verdančios smalos katiluose, huh, huh, huh.

— Na, o kaip Hitlerio, Mussolinio ir kitų, peklon atsiųstų dūšios, kurioj pusėj stovėtų?

— Ho, ho, vyruti! Jeigu tokių vyrų dūšios būtų patekusios į peklą, tai aš jau sėdėčiau ant sosto, o mano karūna, dabartinio prezidento išmazgoja ir nušveista, spindėtų ant mano galvos! Bet

dėja, tokių vyrų dūšių dabartinė vyriausybė į peklą visai nepriima. Sako, kad peržema tokius niekšus išleisti į peklos respubliką.

— Tad kur jų dūšios randasi, jei pekla nepriėmė?

— Neklausk manęs. . .

Reikėjo pasiteirauti pas juodviejų geriausią prietelį — popiežių, tai būtumei gavęs ir atsakymą. Dabar eik pas prezidentą, užsiregistruok, prisiegavok, kad būsi ištikimas pilietis, o darbuokis mano naudai, supranti?

Kada tas pats velniūktis jūsų Dėdės dūšėlę įvedė į prezidento kabinetą ir, perstatydamas, suminėjo prezidento pavarde, dūšėlė kuotik neišvirto iš kojūkių iš nusištebėjimo! Prieš jį atsistojo jo jaunų dienų geriausias draugas!

— Sveikas, Dėdė Vincai!

— tiesdamas dešinę, tarė jis.

— Aš tave prisiminęs net statydavau klausimą, ko kiems paraliams jis tuos savo senus kaulus taip ilgai dar ten valkioja? Prašau sėstis, pasikalbėsiva.

— Dėkui, senas bičiuli, Tai kaip čia, dabartėlės, pekloj revoliuciją sukėlei?!

— O kaipgi? Jei už revoliucijos kėlimą caras mane pakorė, tai mes čia sukėlime revoliuciją, Licipierį nuvertėme nuo sosto, velnius už dūšių skriaudas pavertėme savo tarnais, įvedėme proletariškai demokratišką tvarką ir aš tapau išrinktas prezidentu.

— Tai dabar, vadinasi, jei neklystu, pekloj geriau negu danguj?

— Danguj aš nebuvau, tai ir nežinau kokia ten tvarka. Bet čion, senąją peklą išgriovė, viską pertaisėme dėl dūšelių gerovės. Vietoj smalos katilų, išcementavome milžiniškus prūdus, prileidome vienus jūrių, kitus ežerų vandens, atomo energija

(Pabaiga ant 12 pusl.)

Lietuviški Rekordai

56

Sulig pareikalavimo siunčiame katalogą

Taipgi radio, skalbiamos mašinos 25 ir 60 ciklų. Siunčiame bile kur Kanadoje. Galima pirkti grynais pinigais arba sulig susitarimo ant išmokėjimo.

ORIGINAL FURNITURE CO.

438 & 515 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT.

Tel. AD. 1618

Šventadieniai: AD. 1618

57

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

58

Harry R. Ranks Company

W. Zaleschock — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Priinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 537

59 J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 8924

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creator of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN

COLD STORAGE

PLANT ON THE PREMISES
4 Queen W. 750 Yonge
Tel. 8884 RA. 897

61

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrines prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272 1/2 Queen St. W., Toronto

62

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina priinama. Darbas garantuotas
Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

62 Pranešimai

a Toronto, Ont.

Susirinkimas

Šiuo metu pranešame, kad Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 27 dieną, 3 valandą po piet, 160 Claremont St.

Visos narės ir norinčios būti narėmis kviečiamos atsilankyti.

Po susirinkimo bus šiltos kavos ir užkandžių vaisės.

Valdyba

6 Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 27 dieną, 1 valandą po piet, Lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti. Kurie, dar negavote knygos, galėsite gauti susirinkime.

Valdyba

63 ŠIRDINGA PADEKA VISIEM PAGELBEJUSIEM

TIMMINS. — Mes bendrai visa Plioplio šeima prašome visų, kurie pagelbėjote bent kuo mums šioje liūdesio valandoje, priimti mūsų širdingiausią padėką. Ačiuojame grabnešiams ir bendrai visiems, kurie atėjo į šermenis ir laidotuves mus suraminti. Jūsų geradarystės mes niekadoms neužmiršime.

Plioplienė, Sūnus, Dukterys ir Žentai

66 Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa Rengia

Šokius su Laimėjimais

Šeštadienį, Kovo 26 Dieną

Lietuvių Svetainėje

(160 Claremont St.)

Šokiams Griez J. Martinonio Orkestras iš 6 Muzikantų

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir linksmai laiką praleisti su draugais ir pažįstamais prie gyvos muzikos.

Pradža 8 valandą vakaro

Parengimų Komisija

67 Dar Vienas Įdomus Kultūrinis Vakaras

TORONTO. — Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos valdybai tenka atiduoti kreditą už įvedimą kultūrinių vakarų. Tai naujas dalykas Toronto lietuvių veikime. Tą reiktų plėsti ir gerinti.

Praėjusi sekmadienį vakaro programa susidėjo iš dainų, muzikos ir prakalbos. Koncertinę programos dalį pildė žvaigždės choras, R. Strazevičiūtės vadovybė. Jis padainavo keletą dainelių. Labai gražiai dainavo, nors choristai labai jauni. Gana gambiai skambino pianu Lukaitė. Dar jauna pianistė,

bet jau gerai išsimokiusi. Gražiai padainavo solo Onaitytė ir mažoji dainininkė Ukelytė.

Draugas J. Zukauskas, LLD 162 kuopos sekretorius, kalbėjo apie literatūros vystymąsi ir jos ryšį su gyvenimu. Jis labai aiškiai apibūdino, kaip visuomet literatūra buvo tuolaikinės visuomenės santvarkos idėjų reiškinys.

Jis pradėjo su biblija, kuri buvus sudaryta iš pasakojimų ir užrašų žmonių senesniais laikais, ir išaiškino, kaip joj atsispindi tų laikų žmonių supratimas pasaulio ir draugijinis surėdymas. Keičiantis visuomenei, keitėsi ir literatūra. Pirmiau ji buvo labai religinė, bet pasakui laipsniškai ji keitėsi iki ji pasidarė pasaulinė.

Prakalba buvo tikrai įdomi, nes ji palietė svarbų klausimą. Tiesa, ji buvo paviršutinė, bet davė gana gerą idėją apie literatūros raidą.

Reikia apgailestauti tik tą, kad ne didelis skaičius torontiečių įdomaujasi tokiais klausimais. Publikos buvo nedaugiausia. Tas parodo, kad kultūriniai dalykai mažiau patraukia ir pažangų lietuvių, negu kad kiti dalykai. Tiesa, šis klausimas neįteikia tokio smagumo, kaip

sokiai, baliai, bet ir tai svarbu žinoti.

Reporteris

Mirė Vincas Plioplis

70 TIMMINS, Ont. — Kovo 7 dieną atsiskyrė su šiuo pasauliu Vincas Plioplis. Palaidotas 12 d. kovo, su bažnytinėmis apeigomis.

V. Plioplis buvo 64 metų amžiaus. Gimė Lietuvoj, Dabrininkų kaime, Sasnavos parapijos. Kanadoje išgyveno 40 metų, aukso kasykloje išdirbo 28 metus. Paliko dideliam nuliūdime savo žmoną Ievą, sūnų Joną, gyvenantį Timminse, ir dvi dukteris: Bronę Grigienę, gyvenančią Timmins, ir Anelę De Young, gyvenančią Los Angeles, California, ir daug pažįstamų.

V. Plioplio mirtis yra skaudus smūgis jo likusiai žmonai ir visai šeimynai.

Vincas Plioplis buvo pažangus žmogus, rėmė darbininkų spaudą sulig išgailės, buvo Liaudies Balso nuolatinis skaitytojas per daugelį metų, su kuriuo nesiskyrė iki mirties.

Velionio grabą puošė daug gražių vainikų, kaip tai: Sūnų ir Dukterų K.L.S.P.D. 5-tos kuopos, Timmins, Ont., taipgi bendrai nuo visų lietuvių timinsiečių, likusių velionio draugų. Į bažnyčią ir kapines lydėjo pusėtinai skaičius žmonių. V. Plioplio gaili ne vien giminės, bet ir daugelis jo pažįstamų.

Jis mirė sulaukęs 64 metų amžiaus, bet buvo dar tvirtas žmogus ir būtų ilgai gyvenęs, jei ne ta nelaboji aukso kasėjo liga, kuria jis sirgo apie 5-kis metus. Akmenis dulkės pakirto jo gyvenimą,

parbloškė žmogų, kaip ažuolą tvirtą.

Visų varde tariau tau, Vincas: išėkis ramiai šios šalies šaltoj žemėlėj, o visiems namiškiams rimto susiramimo ir laimingos ateities.

A. B.

ISPUDŽIAI PEKLOJ 55

(Atkelta nuo 11 pusl.) tuos vandenį užšildome, tegul sau dūselės krykštauja, o ne verkia ir griežia dantiemis.

— Šitaip! Na, o taip sakant, ar dūselės pasiganėdinusios dabartine tvarka?

— Šimtu nuosimčių! Tik velniai vuodegas sau kramtosi iš piktumo, kad mes juos pavertėme savo tarnais. Bet kuomet jų randasi tik vienas velnias ant vieno milijono dūšių, tai mūsų tvarkai joks pavojus negresia. Tačiau jums reikia žinoti dar ir tas, kad mes į peklą dabar primame tik teisingų, nieką nenuskriaudusių, jokia piktadaryste nesutepusių savo sąžinių žmonių dūšias.

Dėdė Vincas

71 National Realty

179 Dundas St. W. Toronto ME. 8786

1. \$6000 — Shaw-Harbour. plytinis, 8 kambarių, kietos grindys, šiltu oru apšildomas, garažas.

2. \$9200 — Howard Park. plytinis, 8 kambarių, pereinamu koridorium, naujas pečius, privažiavimas, garažas.

3. \$8300 — Dovercourt. duplexas — 4-5 kambarių, naujas šilto vandens apšildymas, privažiavimas, garažas: nuomos \$73.40 į mėnesį, nėra sutarties.

64 Gražios Filmos

Sekmadienį, Kovo 27 d.

Lietuvių Salėje

(160 Claremont St.)

Rodys Toronto Lietuvių Organizacijų Svetimo Komisija

Visi kviečiami pamatyti.

Pradžia 7.30 valandą vakaro

Rengėjai

65 Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Vėl pradėjau siūti pagal užsakymą vyriškų žieminius ir vasarinius rūbus.

Seni ir naujai atvykusieji tautiečiai prašomi reikalui esant kreiptis pas mane. — Darbas garantuotas.

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

FRANK WASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Ofiso Tel. KL. 4989
Rezidenc. MU. 0191

Lietuviška Valgykla

72 Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

A. GARBENIS
Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmiausia atmintis Jūsų gyvenime.
Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO